MARKÉTINA DOPRAVNÍ VÝCHOVA MDV

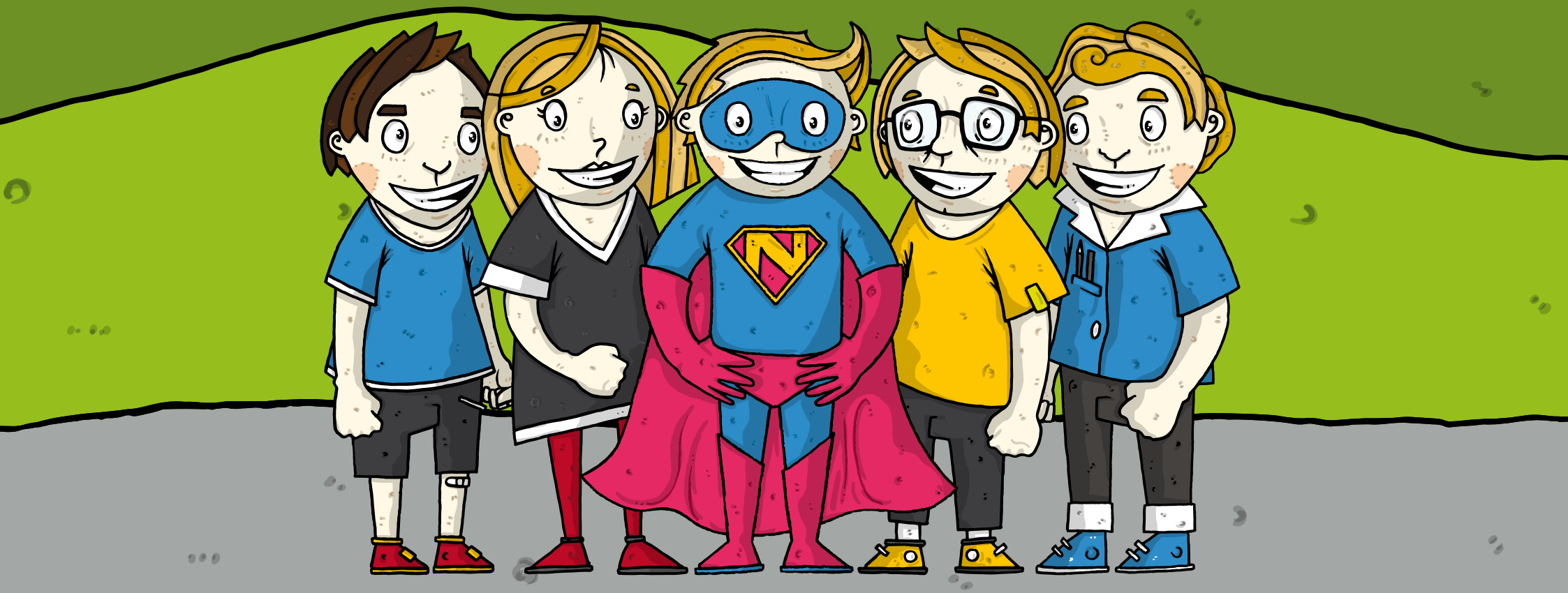

METODIKA MARKÉTINY DOPRAVNÍ VÝCHOVY PRO MATEŘSKÉ ŠKOLY

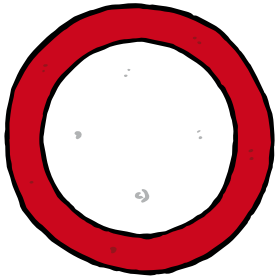

Zákaz vjezdu všech vozidel (v obou směrech)

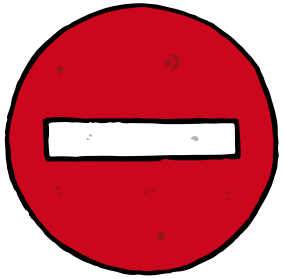

Zákaz vjezdu všech vozidel

Zákaz stání

Zákaz zastavení

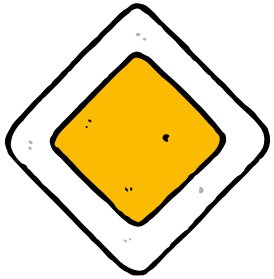

Hlavní pozemní komunikace

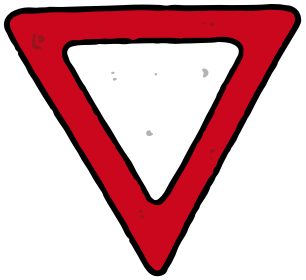

Dej přednost v jízdě!

Stůj, dej přednost v jízdě!

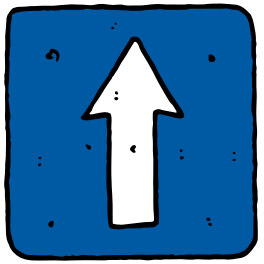

Jednosměrný provoz

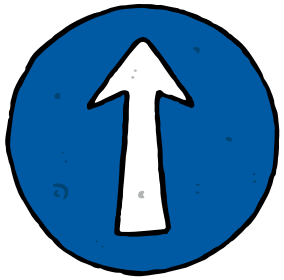

Přikázaný směr jízdy přímo

Zákaz odbočení vlevo

Pozor, přechod pro chodce

Přechod pro chodce

Stezka pro cyklisty

Zákaz vjezdu jízdních kol

Stezka pro chodce

Obsah

Pracovní listy:

Správný cyklista 4
Doprava 5
Vidíme se? 6
Bezpečnostní pás 7
Nebezpeční chodci 8
Přechod pro chodce 9
Pozor, nebezpečí 10
Záchranná služba 11
Cestování hromadnou dopravou 12
Základní dopravní značky 13
Cyklistická přilba 14
Dopravní značky 15
Kdo je chodec a kdo ne 16
Čísla tísňových linek 17
Dopravní prostředky 18
Na křižovatce 19
Stezka pro cyklisty 20

Dvojice obrázků:

Podchod nebo nadchod 20
Bezpečné místo pro hru 21
Jízda na kole 21
Přecházení přechodu pro chodce 22
Dětská autosedačka 22
Viditelnost chodců 23
Smysly v dopravě 23
Nástup a výstup z vozidla 24
Světelné signály na semaforu 24
Chování v dopravních prostředcích 25
Používání mobilního telefonu v provozu 25
Přecházení na zastávce 26
Chůze po silnici 26
Přecházení vozovky 27
Spánek při cestování 27
Říkanky a básničky 28
Představení postav projektu 29

MARKÉTINA DOPRAVNÍ VÝCHOVA MDV

Jaké je vhodné oblečení pro Honzu na kolo? Spoj s Honzou.

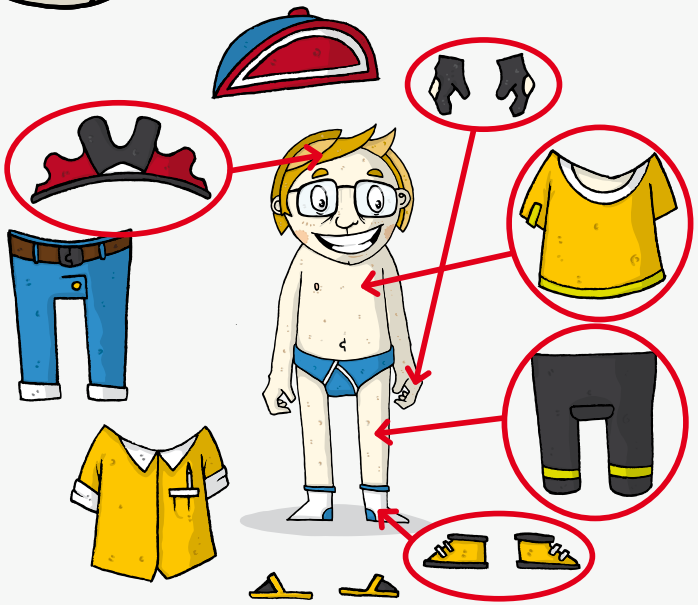

Které místo je pro jízdu na kole nejbezpečnější?
Ta nejbezpečnější místa označ pěti vybarvenými puntíky.

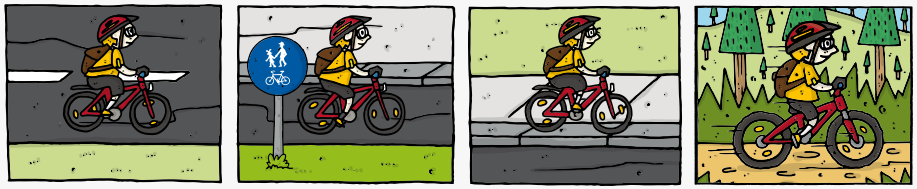

SPRÁVNÝ CYKLISTA

Cíl

Cílem pracovního listu je se naučit, jak je vhodné se oblékat při jízdě na kole nebo koloběžce. Dále žák zjistí, která místa jsou pro jízdu cyklistů nejbezpečnější.

Legislativa a doporučení

Cyklistu je vhodné oblékat do pohodlného sportovního oblečení, které je pestrobarevné a doplněné reflexními prvky. Důležité je zmínit, že pro vyjížďku na kole či koloběžce je vhodná pevná obuv, nikoli pantofle. Dále se doporučují cyklistické rukavice, které zmírňují pocení a následné klouzání ruky z řídítek. Současně minimalizují odřeniny při pádu. Nejdůležitější výbavou cyklisty je přilba, která je povinná do 18 let. Následně se vřele doporučuje používat.

Nejbezpečnější místa pro jízdu na kole jsou tam, kde je minimální silniční provoz, tedy na lesních stezkách a trasách. Dále mezi bezpečná místa patří stezky pro cyklisty. Pokud je k dispozici stezka pro cyklisty, je povinností ji použít.

Náměty na další aktivity

1) Děti se mohou řadit do skupin/koutů herny dle různých pokynů, např. ne/má vhodné kalhoty pro jízdu na kole, ne/má vhodnou obuv pro jízdu na koloběžce, ne/má reflexní doplňky na oblečení.
2) Děti popisují vhodná a nevhodná místa pro jízdu na kole/koloběžce při procházce.
3) Děti kreslí bezpečné místo pro jízdu na jízdním kole.

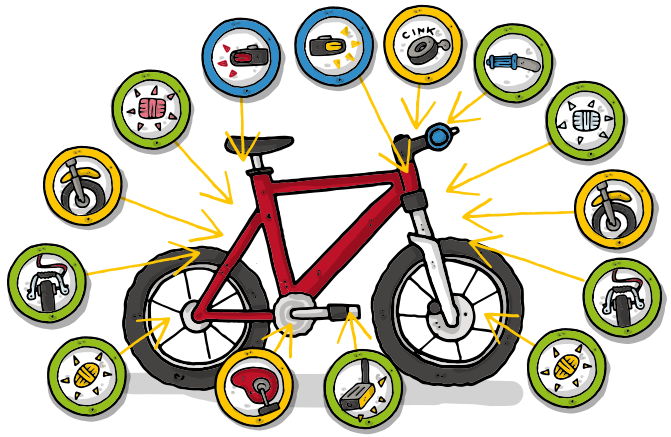

MARKÉTINA DOPRAVNÍ VÝCHOVA MDV

Označ křížkem, co nebo kdo do řady nepatří.

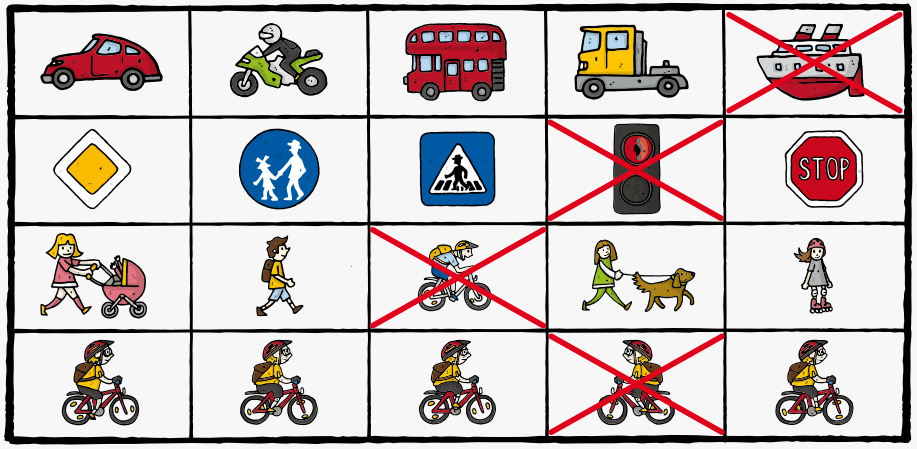

V silničním provozu je důležité určit strany. Určíš je? Šipky, které ukazují směr, kam se na přechodu rozhlédneš jako první, vybarvi červeně. Ostatní šipky vybarvi zeleně.

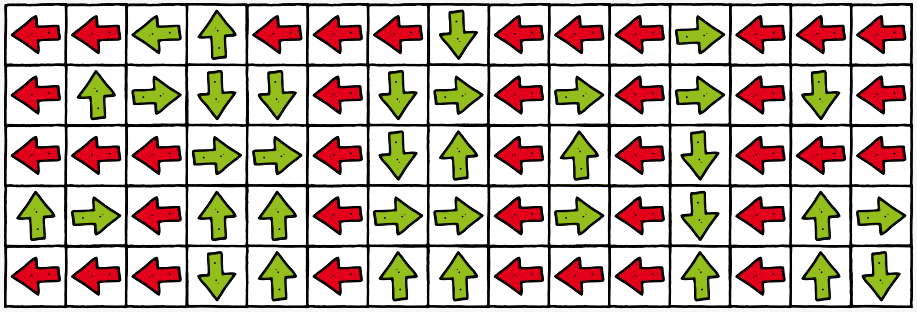

DOPRAVA

Cíl

Cílem je se naučit rozlišit základní účastníky silničního provozu. Dále upevnění pravolevé orientace na příkladu správného a bezpečného rozhlížení se před přecházením komunikace.

Legislativa a doporučení

Silniční provoz je téměř všude kolem nás a je nezbytné mít přehled o účastnících silničního provozu. V provozu se setkáme s dopravními prostředky, dopravním značením, s pozemními komunikacemi, s chodci, cyklisty, řidiči motorových vozidel, řidiči nemotorových vozidel, ad. Pro větší bezpečnost pohybu v provozu je důležitá pravolevá orientace. Nejen pro bezpečné rozhlížení se, ve starším věku nezbytné i pro určování předností.

Náměty na další aktivity

1) Dopravní honička – každé dítě je nějaký dopravní prostředek a učitel ukazuje obrázky prostředků – skupina žáků, která má přiřazený prostředek na obrázku honí ostatní žáky.
2) Praktický nácvik přecházení přechodu. Při společné procházce probírejte zásady správného přecházení. Následně provádějte prakticky. Levou ruku žákům můžete označit reflexní páskou.

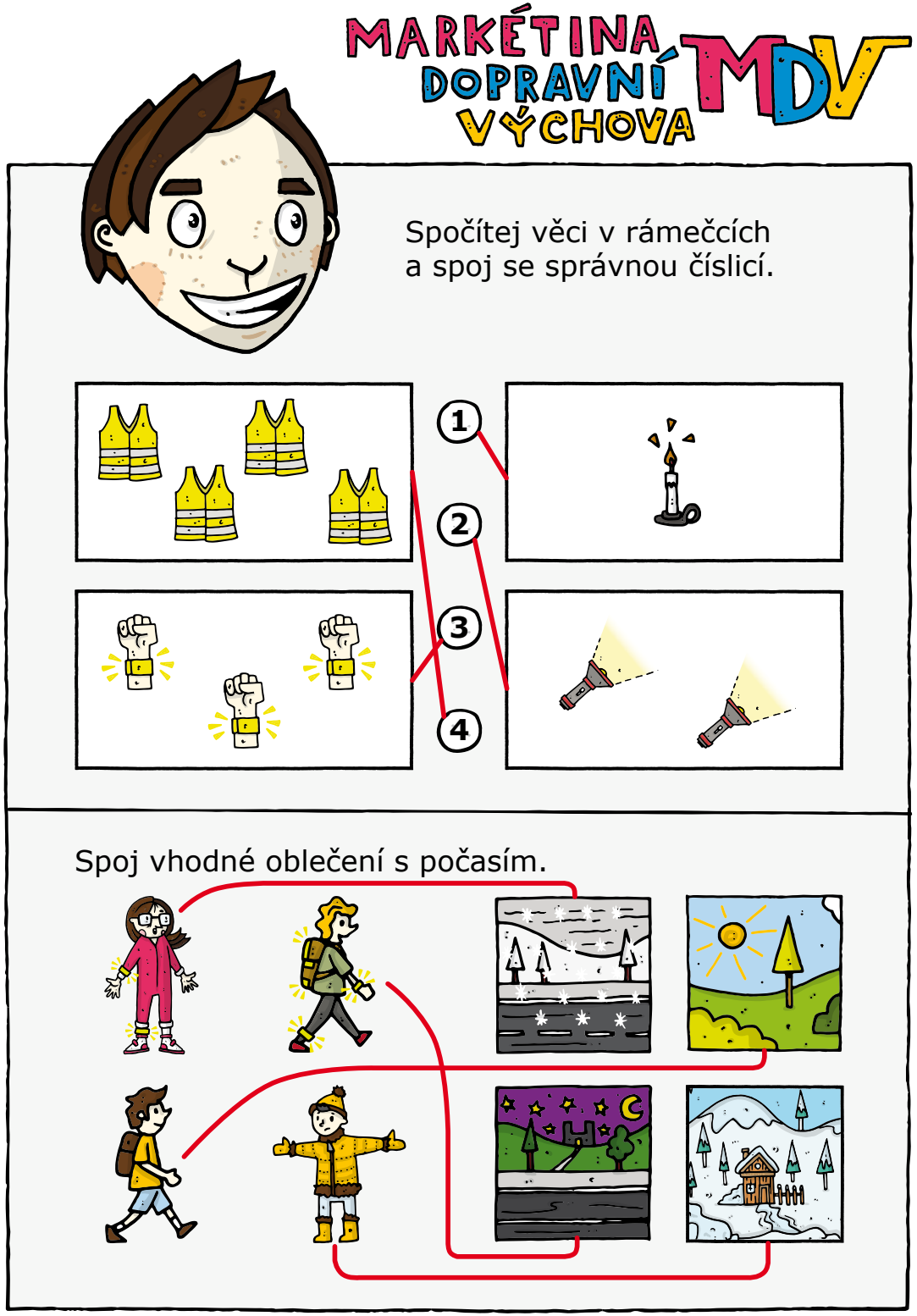

VIDÍME SE?

Cíl

Cílem je zjistit informace o reflexních prvcích a naučit se je správně používat. Zvláštní důraz je kladen na jejich využívání chodci a cyklisty za snížené viditelnosti. Pojem snížená viditelnost si žáci objasní pomocí určování různých druhů počasí.

Legislativa a doporučení

Nejen chodci, ale i cyklisté by v provozu měli být jiným účastníkům viditelní. Pro zvýšení viditelnosti za snížené viditelnosti se používá reflexních a odrazových materiálů (páska, odrazka, vesta, přívěsek, ad.). Sníženou viditelností rozumíme období od soumraku do úsvitu, za hustého deště, sněžení či mlhu. Za denního světla je vhodné nosit pestrobarevné oblečení, nejlépe doplněné fluorescenčními barvami. Reflexní materiály jsou v porovnání s běžnými barvami viditelné až čtyřnásobně, tedy na vzdálenost 200 m (bílá 55 m, modrá 18 m).

Chodec je povinen používat reflexní doplňky za snížené viditelnosti mimo obec tam, kde není veřejné osvětlení, jde-li po silnici. Nejlépe reflexní doplňky umístit na pohyblivé části těla (kotník nebo zápěstí) směrem do vozovky.

Cyklisté musí mít na jízdním kole odrazky stále (případně je mohou nahradit reflexními či odrazovými doplňky), za snížené viditelnosti pak musí být kolo doplněno světly vpředu i vzadu.

Náměty na další aktivity

1) Děti kreslí různé barvy oblečení, přetírají je černým inkoustem, následně je možné přeškrábat, aby byl viditelný rozdíl různé viditelnosti materiálů.
2) Zkoumání ne/reflexních materiálů v temném prostředí. Vhodnou temnou komorou může být i krabice od bot s kukátkem. Do krabice vkládáme plyšáka či jinou postavu s nebo bez reflexních doplňků.

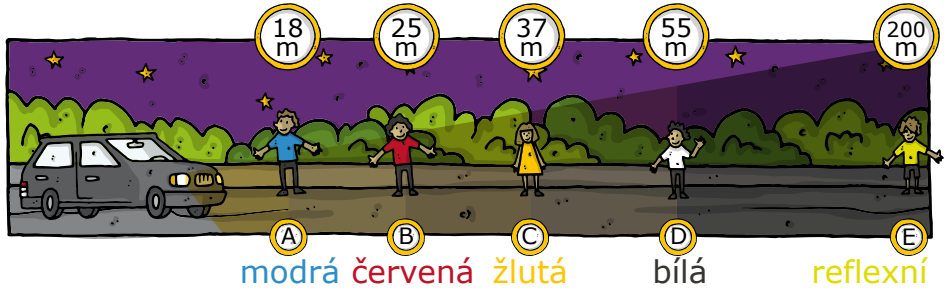

MARKÉTINA DOPRAVNÍ VÝCHOVA MDV

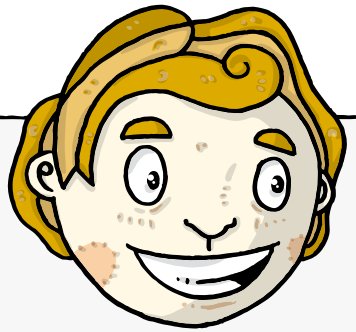

Najdi 5 rozdílů.

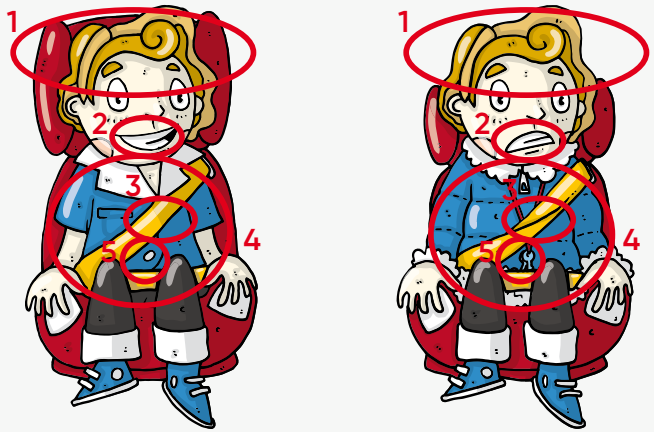

1 HLAVOVÁ OPĚRKA

2 PUSA

3 PÁS

4 BUNDA

5 KLÍČE

Překresli tvary do sítě teček.

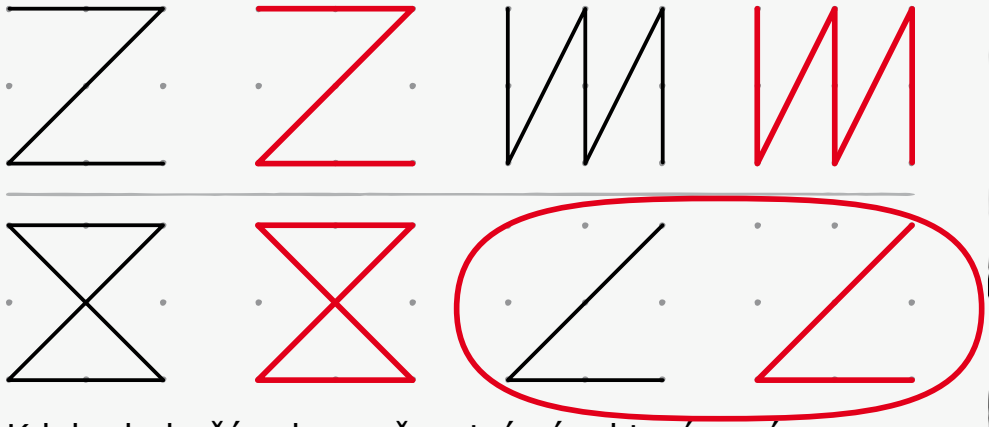

Kdyby byla čára bezpečnostní pás, kterým pásem budeš správně připoutaný?

BEZPEČNOSTNÍ PÁS

Cíl

Cílem je si osvojit zásady správného poutání bezpečnostním pásem při cestování ve vozidle. Dále si žák vyzkouší cvičení pro rozvoj jemné motoriky, které je zpravidla součástí zápisů do prvních tříd základních škol.

Legislativa a doporučení

Až na jisté výjimky, které dětem zbytečně nezmiňujeme, se při jízdě ve vozidle musíme poutat vždy a všichni. Není však důležité jen zapnutí (resp. zacvaknutí spony), ale také další nastavení pásu. Pás by měl vést v těsné blízkosti s tělem – pás je nutné dotáhnout a neměli bychom pod ním nechávat tlusté vrstvy oblečení. Narovnaný – nikde v kontaktu s tělem překřížený. Měl by vést přes pevné body – klíční kost, hrudní kost, boky.

Náměty na další aktivity

1) Nácvik správného vedení pásu připoutáním se švihadlem či jiným lanem nebo popruhem k židličce.
2) Hra na koně, jeden je vozka a druhý kůň – kůň má kolem pasu šálu či švihadlo – vozka může koně zatažením přibrzdit, čímž se děti seznamují s brzdnou dráhou.
3) Kreslení vlastní sedačky, případný návrh designu sedačky formou omalovánky, důležité doplnění bezpečnostního pásu.

MARKÉTINA DOPRAVNÍ VÝCHOVA MDV

Označ obrázky ✓, kde se děti chovají správně a ✗, kde se chovají nebezpečně.

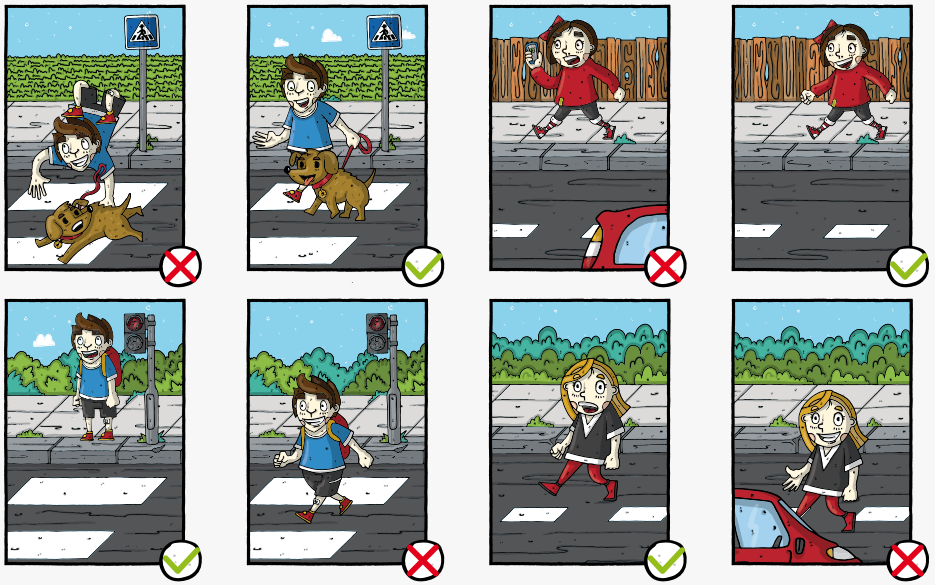

Vybarvi 4 šťastné Nehoďáčky a 3 smutné Chaosáky.

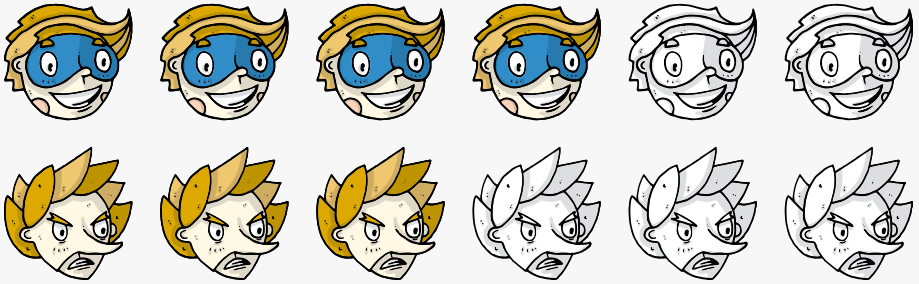

NEBEZPEČNÍ CHODCI

Cíl

Cílem je naučit se rozpoznat nebezpečné situace, se kterými se mohou chodci setkat v silničním provozu. Sekundárním cílem je vyřešit základní matematickou úlohu a upevnit tak dovednost určování počtu.

Legislativa a doporučení

Přecházení vozovky v roli chodce má jistá pravidla. Především je nezbytné přecházet po přechodu pro chodce, je-li přechod v blízkosti. Pokud je k dispozici přechod řízený světelnou signalizací, vždy se přechází na signál Volno – zelený panáček. Pokud vstoupí chodec do vozovky na zeleného panáčka a rozsvítí se červený, přecházení přesto dokoná. Při přecházení vozovky si nehrajeme, nekoukáme do telefonu či jiných věcí. Pokud není přechod k dispozici, přecházíme na místech s dostatečným rozhledem tehdy, není-li provoz. Po přechodu pro chodce se chodí vždy po pravé straně.

Upozornit na místa, kde se nikdy nepřechází, viz pracovní list Pozor, nebezpečí. Především jsou to místa se špatnou viditelností (v zatáčce, mezi zaparkovanými vozidly, v zastávce před opuštěním vozidla, ad.). Dále se jedná o místa jako například železniční přejezd signalizující Stůj se závorami i bez závor.

Náměty na další aktivity

1) Prostřednictvím karet dopravní Černý Petr srovnávat a popisovat situace, zahrát si hru dle pravidel Černý Petr nebo si zahrát s dvojicemi karet pexeso.
2) Živé sochy, ve dvojici nebo skupinách o více dětech vytvořit živé dvojice správného a nesprávného chování účastníků silničního provozu.

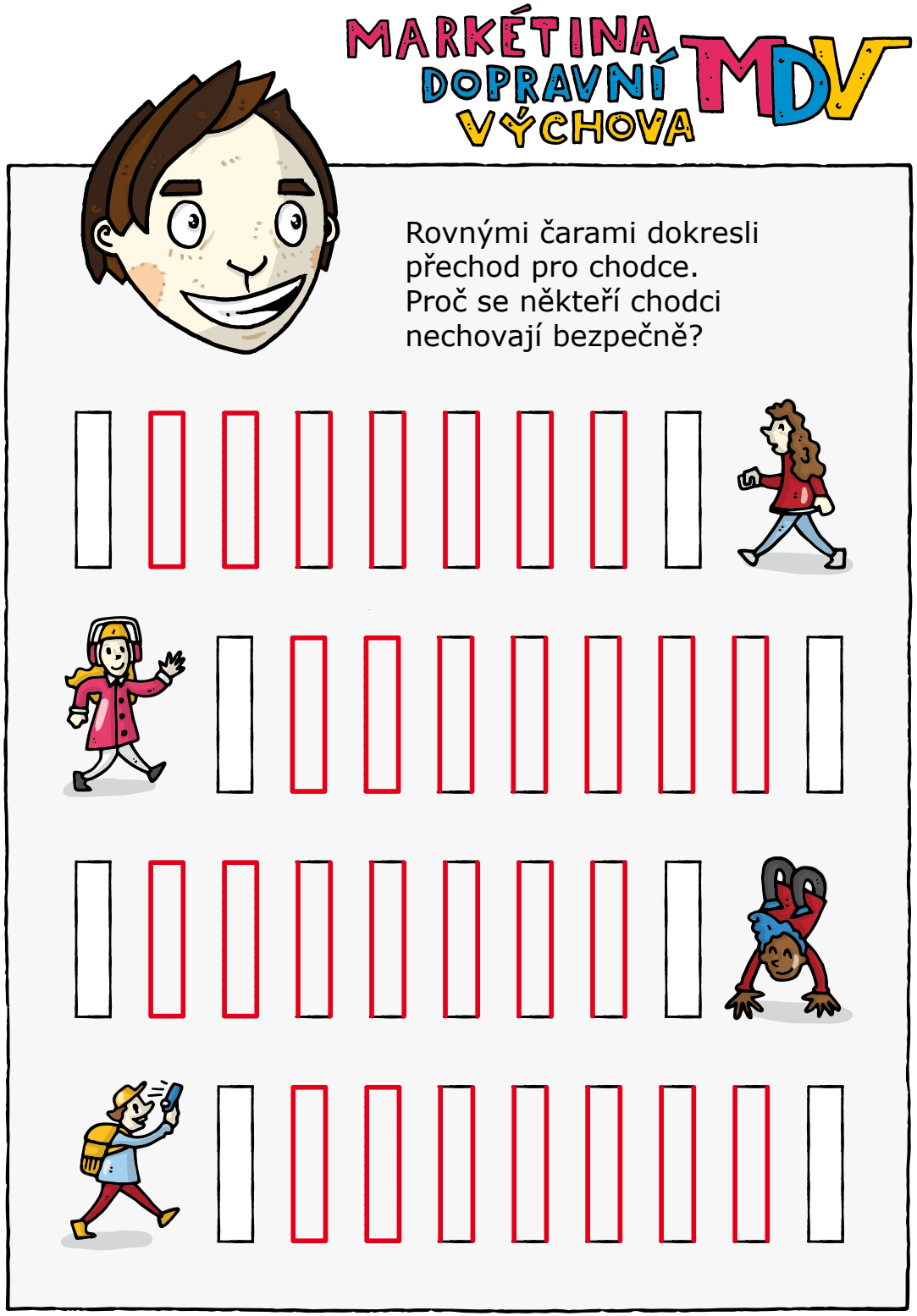

PŘECHOD PRO CHODCE

Cíl

Cílem je doplnit grafomotorické cvičení pomocí rovných čar. Na doplněné grafomotorické cvičení žák aplikuje zásady bezpečného chování chodců na přechodu pro chodce i mimo něj.

Legislativa a doporučení

Přechod pro chodce je místo určené k bezpečnému překonání z jedné strany vozovky na stranu druhou. Je nutné podotknout, že chodec na přechodu NEMÁ absolutní přednost. Musí se před vstupem rozhlédnout vlevo-vpravo-vlevo, navázat oční kontakt s řidičem a pokud řidič pouští, umožňuje chodci bezpečné překonání, přejít. Přechází se rychle a svižně, nikoli pomalu či během. Při přecházení se stále rozhlížíme a sledujeme provoz kolem, proto není bezpečné používat sluchátka, mobil, číst si knihu či dělat jiné „vylomeniny“.

Náměty na další aktivity

1) Nácvik přecházení na živém přechodu – Vybraní žáci tvoří čáry přechodu (lehnou si na zem a připaží). Ostatní žáci se musí před přechodem správně rozhlédnout a pak překonat přechod tak, aby nešlápli na své kamarády.
2) Nácvik přecházení na opravdovém přechodu.
3) Poznávání zvuku dopravy z reproduktoru v momentě, kdy mají děti na uších sluchátka. Zvuky musí předem děti znát.

POZOR, NEBEZPEČÍ

Cíl

Cílem je naučit žáka rozeznat, která místa jsou pro chodce, ale i cyklisty, nebezpečná. Dále se žák seznámí se symboly, které upozorňují na nebezpečí v silničním provozu a doplní grafomotorické cvičení.

Legislativa a doporučení

Nejbezpečnějším místem pro přecházení je mimoúrovňové, čímž je myšlen nadchod či podchod. Dále je to přechod pro chodce s/bez světelné signalizace. Jsou případy, kdy je nezbytné přejít i mimo tato místa. Jsou však případy a taková místa, která nikdy nepřecházíme, jelikož zde hrozí velké nebezpečí. Mezi tato místa patří železniční přejezd se spadlými závorami, přechod pro chodce svítí-li červený signál Stůj, v nepřehledném úseku/zatáčce, v křižovatce, přes kolejiště/nádraží.

Náměty na další aktivity

1) Pohyb žáků po třídě – žáci chodí volným způsobem (možné organizovat i do kruhu), když učitel zvedne značku Železniční přejezd – děti rukama a houkáním napodobují vlak, obdobně i u dalších značek (Cyklisté – napodobují kolo, Zvěř – napodobují lesní zvěř, Zatáčka – zatáčí do kolečka, atd.)
2) Opičí dráha, kde budou některé překážky doplněny o dopravní značky, případně může být dráha doplněna o více značek (například hlavní pozemní komunikace či přikázaný směr jízdy), děti v tu chvíli však musí dostat zadání, že jsou řidiči.

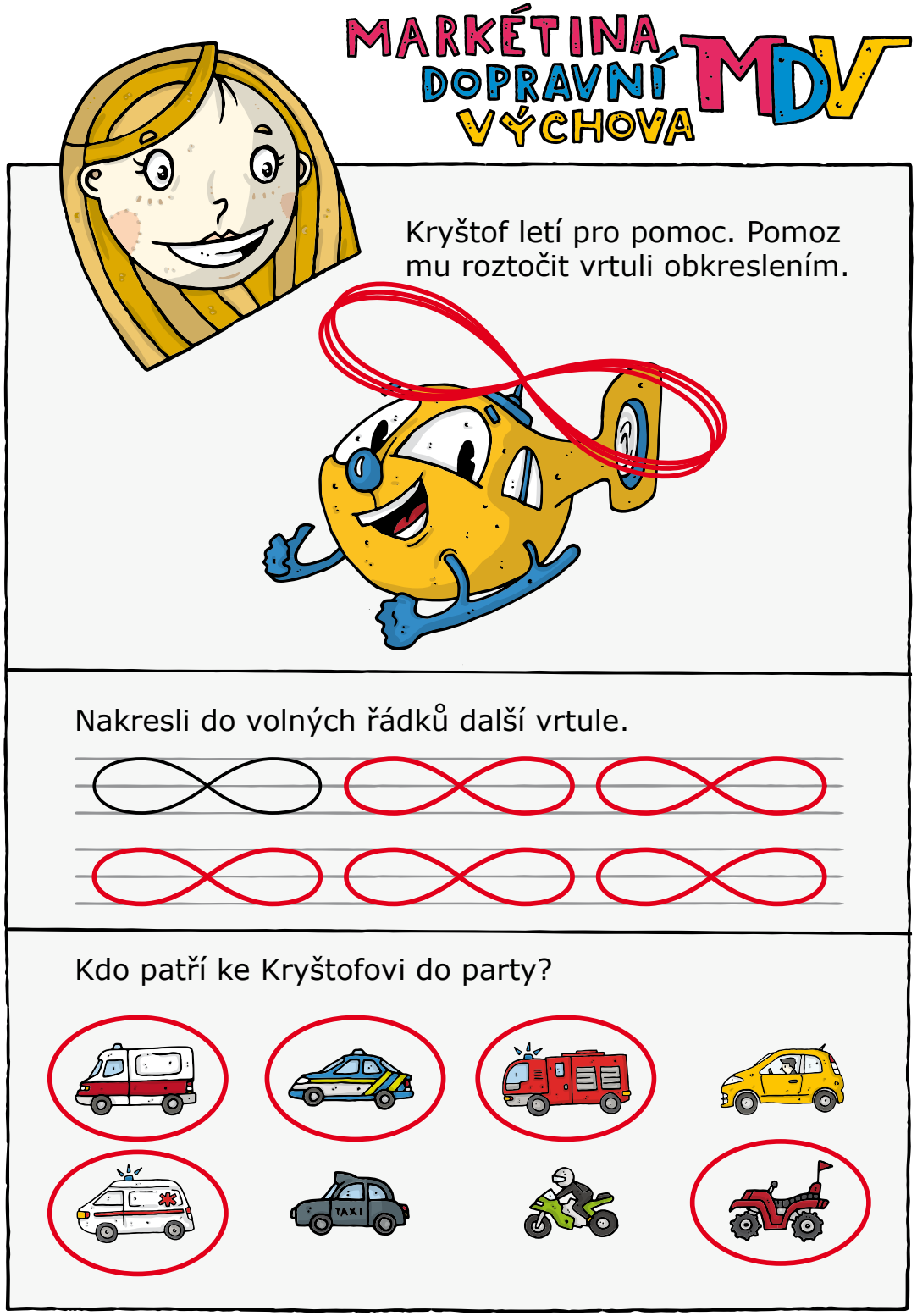

ZÁCHRANNÁ SLUŽBA

Cíl

Cílem je rozpoznat vozidla integrovaného záchranného systému. Dále je cílem grafomotorický nácvik.

Legislativa a doporučení

Do integrovaného záchranného systému (IZS) řadíme především základní složky: zdravotnická záchranná služba, Policie České republiky a Hasičský záchranný sbor České republiky. Dále také Český červený kříž, obecní/městské policie, Horskou službu ČR, bezpečnostní sbory, vodní záchrannou službu a další pohotovostní a havarijní služby. Každá složka IZS pomáhá v jiných situacích, a je dobré tyto rozdíly znát následně i pro různé vytáčení čísel na tísňové linky.

Náměty na další aktivity

1) Hra se stavbou – postavte po třídě několik základen (lego, dřevěné kostky, jiné stavební prvky dostupné v herně). Pro policii, pro hasiče a pro zdravotní záchranáře. Udělejte místo nehody – skupina záchranářů, bude z místa nehody převážet zraněné, skupina policie bude řídit dopravu a hasiči budou hasit požár a vyndávat zraněné z autovraků. Možnost využití panenek, autíček, pěnových kostek atd.
2) Pohybová hra „Na sanitku“ – obměna hry Ovečky, pojďte domů. Na signál učitele vyjede sanitka. Chodci musí zamrznout a nehýbat se (sochy). Sanitka se vrátí do „domečku“ a čeká na další signál. Pokud se někdo při vyjetí sanitky hne, je také sanitkou.

CESTOVÁNÍ HROMADNOU DOPRAVOU

Cíl

Cílem je zopakovat zásady bezpečného chování při cestování hromadnými dopravními prostředky, včetně bezpečného chování na zastávce.

Legislativa a doporučení

Mezi prostředky hromadné dopravy patří především: autobus, tramvaj, trolejbus, vlak, metro. Mimo pozemní dopravu také letadla či lodě. Pro cestování těmito prostředky platí jistá pravidla, která především vyplývají z přepravních řádů různých dopravců. Mezi hlavní zásady bezpečného chování patří ukázněné chování na zastávce, nástup a výstup do vozidla (nejprve ti co vystupují), přednost usazení mají starší lidé a těhotné ženy, označení/potvrzení cestovního dokladu (jízdenka, SMS, lítačka, aj.), pevné držení se za jízdy, přecházení v blízkosti zastávky po odjetí dopravního prostředku.

Pozor! V případě přecházení přes přechod pro chodce přes tramvajový kolejový pás, tramvaj má vždy přednost.

Náměty na další aktivity

1) Křídou na zem nakreslíme autobus, v něm místo pro sedačky a před autobus zastávku. Děti na povel příjezdu autobusu nastupují a na zastávce vystupují. Jeden z dětí je řidič, další může být revizor. Děti trénují výstup/nástup, přednost sedadel, označení cestovního dokladu.
2) Praktický nácvik návštěvou místního dopravního podniku.
3) Sběr a koláž z různých cestovních dokladů (tramvaj, autobus, vlak, dle měst, ad.)

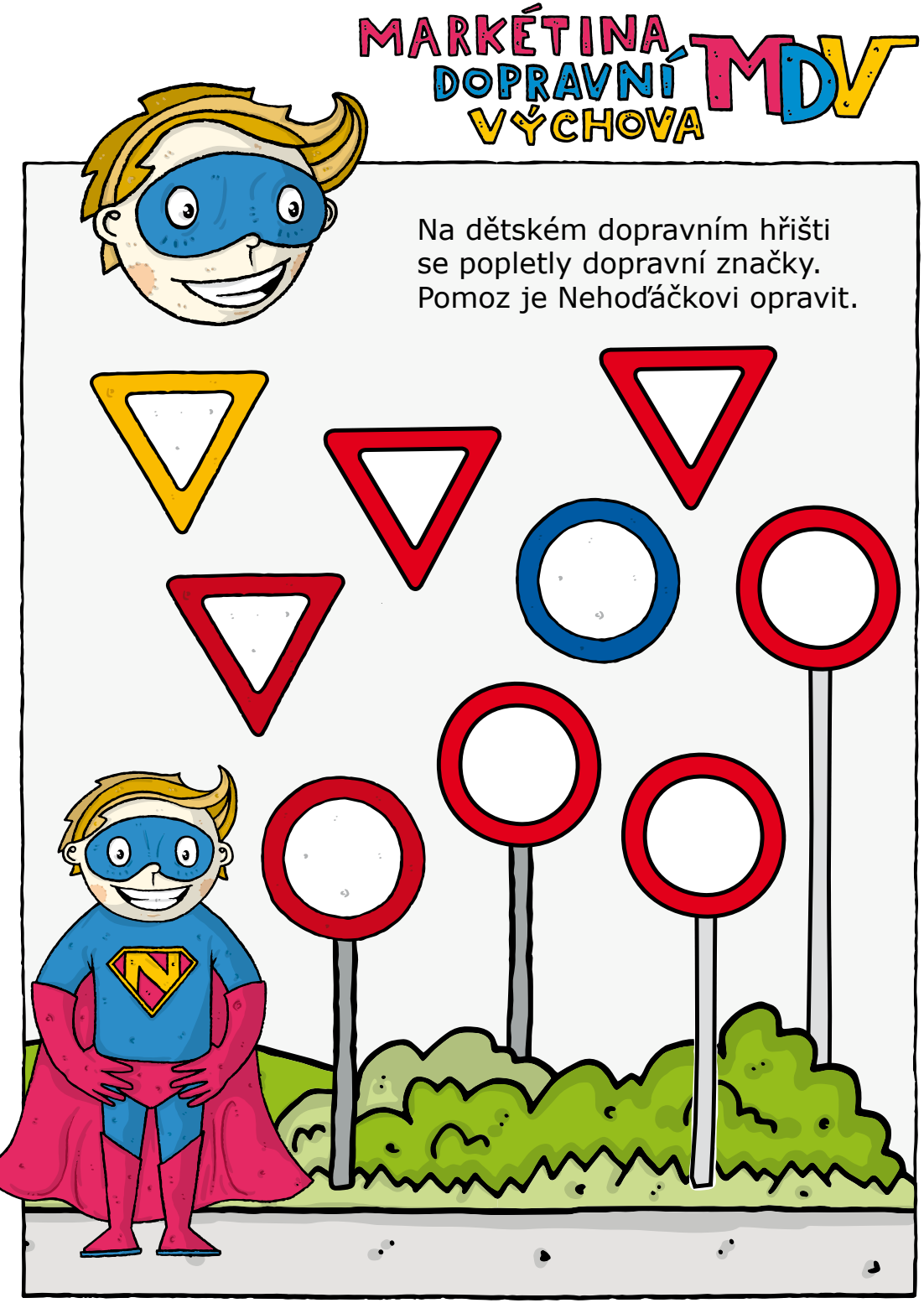

ZÁKLADNÍ DOPRAVNÍ ZNAČKY

Cíl

Cílem je rozlišení dvou základních dopravních značek a přiřazení odpovídajících barev.

Legislativa a doporučení

Rozlišení značek zákazových – všechny značky zákazové jsou v bílém kruhu s červeným lemováním. Černé piktogramy upřesňují, co je zakázáno. Trojúhelníková značka „Dej přednost v jízdě“ je sice značkou upřesňující přednost, ale říká také „POZOR“. Pokud bychom trojúhelník překlopili, máme značky výstražné. Ty opět piktogramem uvnitř upřesňují na typ výstrahy.

Náměty na další aktivity

1) Umístění dopravních značek po školce – Zákaz chodců do úklidové místnosti či kuchyně, Dej přednost v jízdě do východu z toalet na hlavní chodbu – dle propozic školky, pozor na značky pro chodce vs. řidiče – děti jako chodci se nemohou při chůzi řídit zákazem vjezdu, hlavní pozemní komunikací, atp.
2) Kresba vlastních dopravních značek. Může být zadání omezeno na kresbu značek upozorňujících, děti pak vymýšlí pouze symbol nebezpečí.

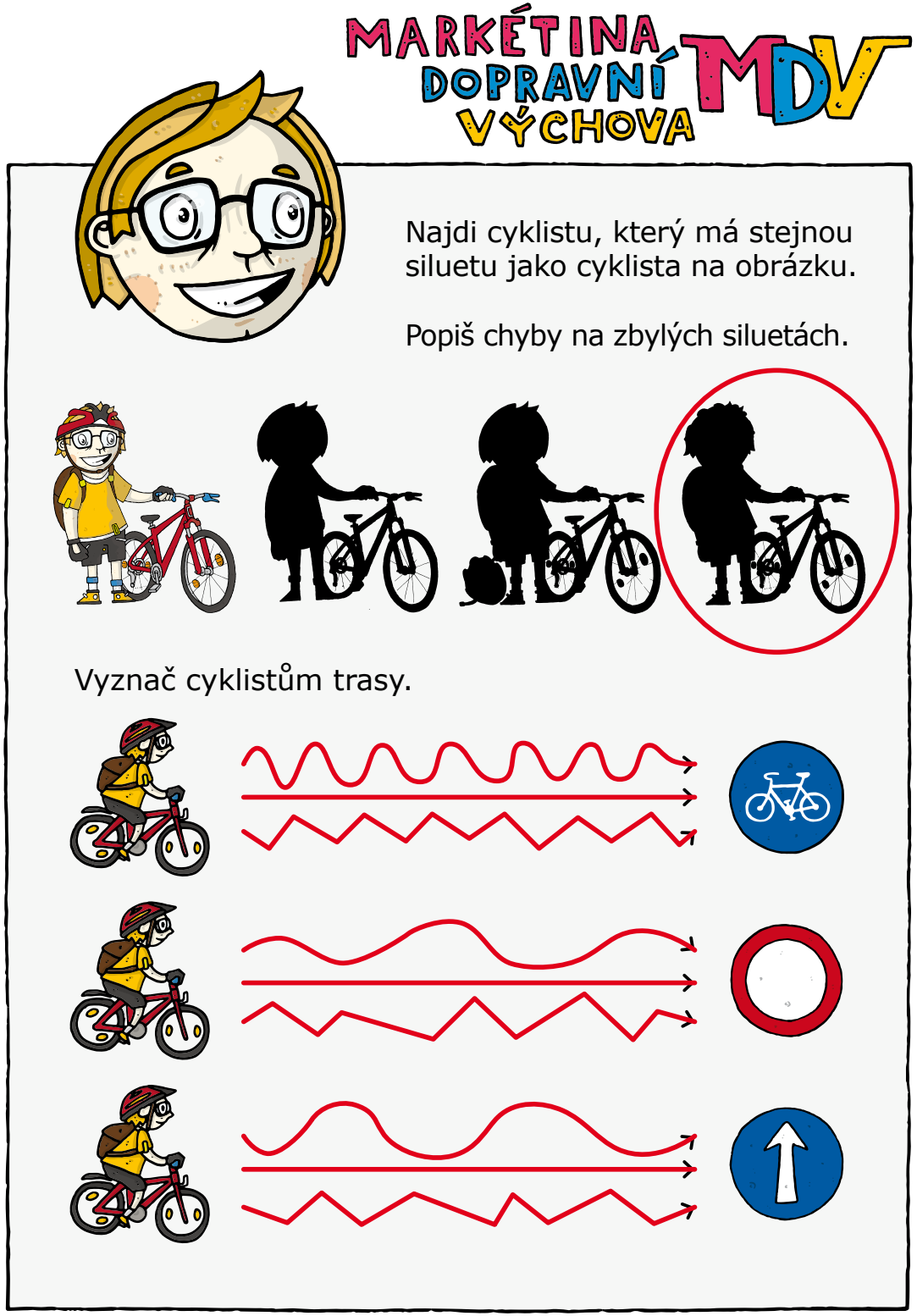

CYKLISTICKÁ PŘILBA

Cíl

Cílem je pochopení nezbytnosti používat cyklistickou přilbu při jízdě na jízdním kole či koloběžce. Dále popsat další ochranné prvky vhodné pro jízdu na kole, koloběžce, ale i in-line bruslích a skateboardu.

Legislativa a doporučení

Cyklistická přilba je z hlediska legislativy povinná pro jízdu na kole či koloběžce do 18 let. Přilba musí být nasazena a řádně připevněna. Je nezbytné doporučovat ochrannou přilbu i nad 18 let věku. Dále také při sportech jako například jízda na in-line bruslích či na skateboardu, kde zákonná povinnost není vůbec. Správně nasazená je tehdy, nezasahuje-li příliš do čela nebo naopak na zátylek, mezi přilbou a kořenem nosu nechat prostor na dva prsty.. Řemínky musí vést před uchem jeden, za uchem druhý a potkat se přímo pod ušním lalůčkem. Řemínky jsou pod bradou dopnuty tak, aby se mezi bradu a řemínek vešly dva prsty.

U vybraných dopravních značek určených cyklistům, je nezbytné zdůraznit, že Zákaz vjezdu všech vozidel v obou směrech platí i pro jízdní kolo. Stejně tak jako přikázaný směr jízdy. Grafomotorický cvik vede ke značce, dále je doporučen ústní komentář, zda za značku může cyklista pokračovat.

Náměty na další aktivity

1) Seřízení a správné nasazení vlastní přilby, kterou si děti přinesou. Upozornit na čepice, čelenky, sponky, ad.
2) Návrh vlastního designu přilby formou omalovánky.
3) Z mnoha obrázků dostupných na internetu osob s přilbou označit správné či nesprávné nasazení přilby.
4) Pokus s melounem, který pokud se pustí na zem bez přilby, rozbije se. S přilbou vydrží.

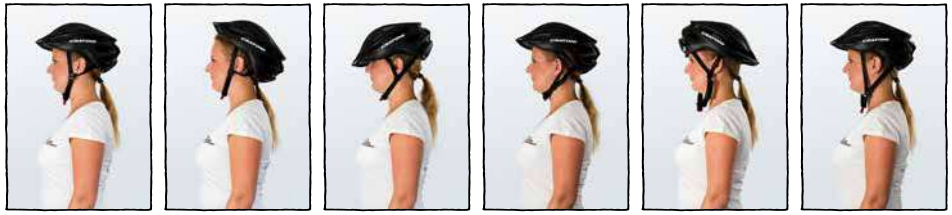

MARKÉTINA DOPRAVNÍ VÝCHOVA MDV

Část dopravních značek zmizela. Dokreslíš jejich tvar?

Jakou by měly mít barvu? Případně je vybarvi.

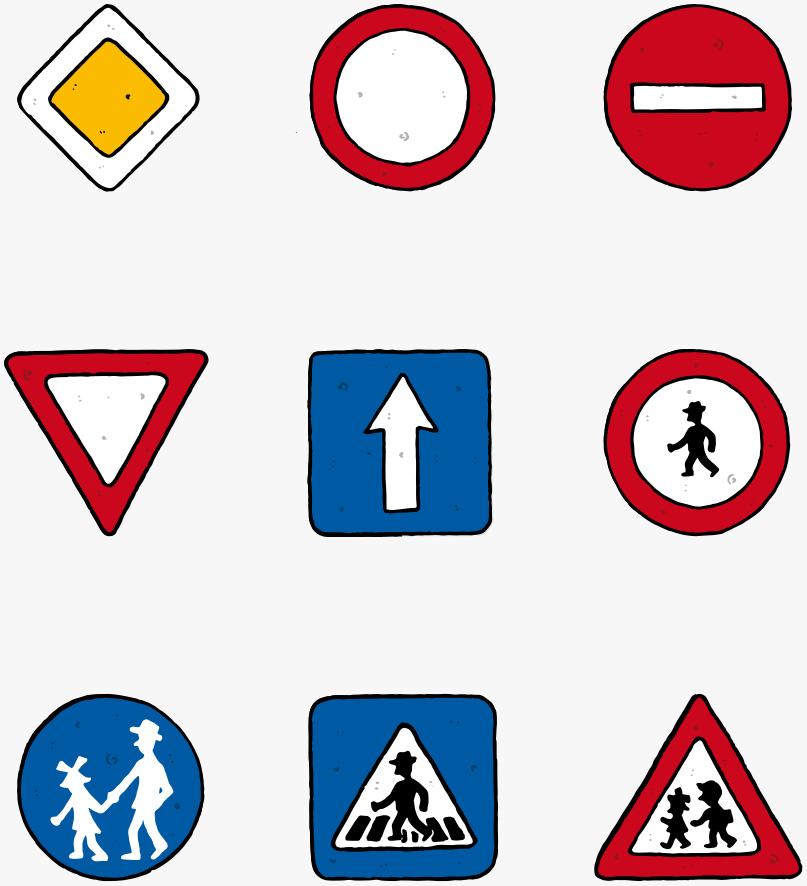

DOPRAVNÍ ZNAČKY

Cíl

Cílem je seznámit se s několika základními značkami, které děti mohou v silničním provozu potkat v roli chodce i cyklisty. Doplnit vizuomotorické cvičení.

Legislativa a doporučení

Základní dopravní značky. Není nezbytné umět přesný název, který definuje vyhláška upravující pravidla provozu na pozemních komunikacích. Důležité je apelovat na chování účastníka v místě značky.

Pozor.:
- Zákaz vjezdu všech vozidel vs. Zákaz vjezdu všech vozidel v obou směrech.
- Přikázaný směr jízdy přímo vs. Jednosměrný provoz.
- Zákaz vstupu chodců vs. Pozor, chodci.
- Stezka pro chodce vs. Stezka pro cyklisty.

Ta pro chodce je určena pouze chodcům (nikoli cyklistům), ta pro cyklisty je pro cyklisty plus osoby na sportovním vybavení (in-line brusle či skateboard).

Náměty na další aktivity

1) Skládání rozstříhaných značek. Střih může značku rozdělit na 2 i více částí.
2) Třídění různých značek – podle velikosti (malé a velké), podle barvy (modré, s červeným pruhem, zelené, žluté), podle symbolů (chodec, cyklisté, děti, dopravní prostředky), podle druhu (upozorňující, informativní, příkazové, určující přednost, ad.).

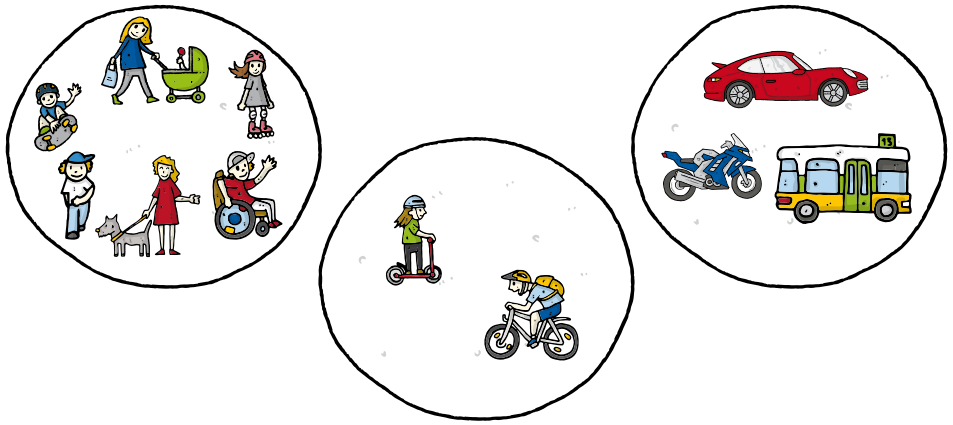

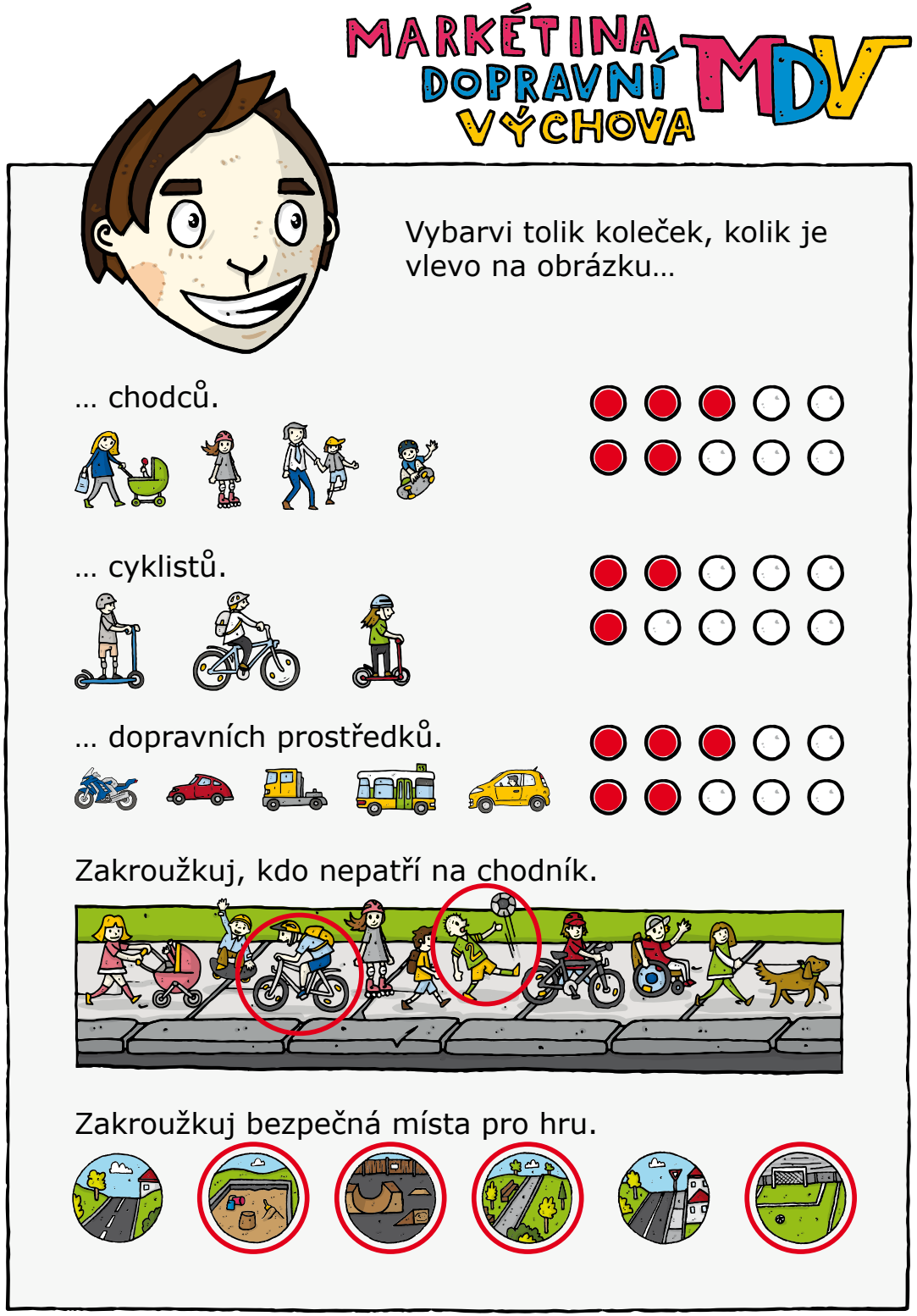

KDO JE CHODEC A KDO NE

Cíl

Cílem je rozlišit, kdo vše je z hlediska legislativy chodcem a kdo cyklistou. Dále si osvojit základní rozdíly v pravidlech pro chodce a cyklistu.

Legislativa a doporučení

Chodcem je i osoba, která tlačí nebo táhne sáňky, dětský kočárek, vozík pro invalidy nebo ruční vozík o celkové šířce nepřevyšující 600 mm, pohybuje se na lyžích, kolečkových bruslích nebo obdobném sportovním vybavení anebo pomocí ručního nebo motorového vozíku pro invalidy, vede jízdní kolo, motocykl o objemu válců do 50 cm^3, psa a podobně.

Cyklista je osoba jedoucí na jízdním kole, přičemž jízdním kolem se rozumí i koloběžka, elektrokolo (dle přesných technických podmínek) i elektrokoloběžka (dle přesných technických podmínek).

Všichni chodci se mohou pohybovat po chodníku za podmínek, že neohrozí jiné chodce. Děti v roli cyklistů mají výjimku pro pohyb po chodníku pouze do 10 let věku.

Náměty na další aktivity

1) Na tabuli či venku křídou na zem nakreslíme chodník a silnici. Každé dítě dostane roli formou obrázku (cyklista, bruslař, chodec,...) a musí se správně umístit zda patří na chodník či silnici.
2) Pohybové říkanky na různé druhy účastníků silničního provozu.

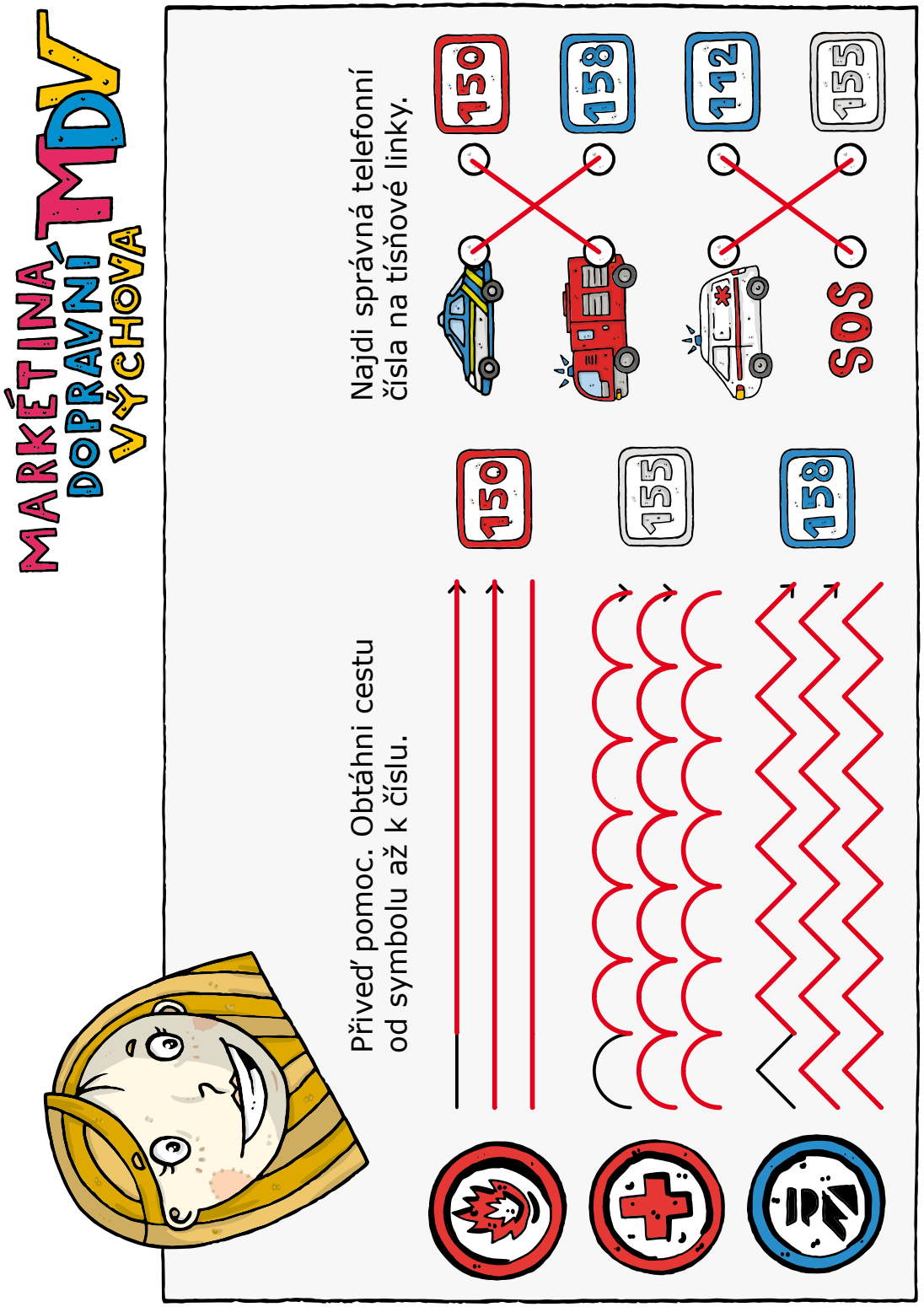

ČÍSLA TÍSŇOVÝCH LINEK

Cíl

Cílem je seznámit děti se složkami integrovaného záchranného systému a naučit základní telefonní čísla pro tísňové volání.

Legislativa a doporučení

Pro přivolání pomoci ve stavu nouze je nezbytné znát telefonní čísla. Nejlépe na jednotlivé záchranné složky. Pro některé může dobře fungovat mnemotechnická pomůcky, a to 15* a k tomu 0 jako rybníček = hasiči, 5 jako vozíček = záchranná služba, 8 jako pouta = policie. Současně pokud je pro děti náročné naučit se tato 3 čísla, je dobré znát i pro případy cestování do zahraničí jednotné evropské číslo tísňového volání, číslo 112.

Náměty na další aktivity

1) Děti po třídě hledají čísla a snaží se k symbolům sanitky, policie a hasičů složit ze třech číslic správné telefonní číslo. Pro malé děti mohou být papíry s číslicemi odděleny barevně, u předškoláků již ne.
2) Nácvik volání o pomoc na dispečink (některé děti dispečery, jiné volajícími), v odpovídající podobě věku (jméno, místo – nejlépe adresa dětí, popis situace).
3) Nezbytnost poutání, přestože vozidla IZS mají výjimku – pokus s vajíčkem, které ve formuli je či není gumičkou připoutané.

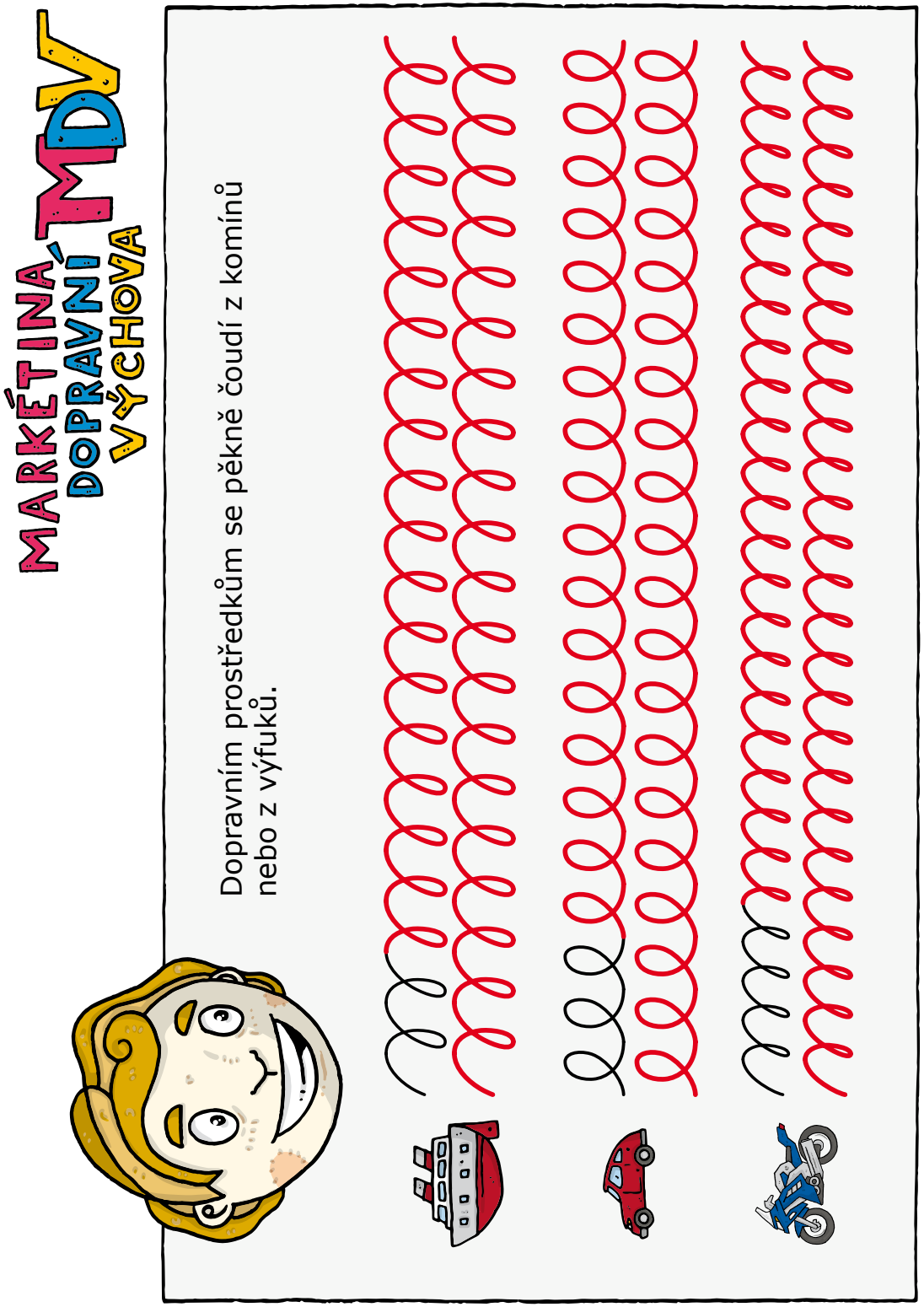

DOPRAVNÍ PROSTŘEDKY

Cíl

Cílem je opakovat určování dopravních prostředků a prostředí, ve kterém se mohou pohybovat. Hlavním cílem je rozvoj jemné motoriky pomocí grafomotorického cvičení.

Legislativa a doporučení

Základní dělení druhů dopravy je následné: silniční, kolejová, vodní, letecká, lanová, potrubní (dříve např. pošta). Dopravní výchovou tedy nerozumíme pouze výchovu v roli chodce, cyklisty, spolujezdce, ač jsou tato témata komunikována nejčastěji. Také se do této oblasti vztahuje chování ve vlaku, letadle, případně i na lodi.

Náměty na další aktivity

1) Koláž dopravního prostředí. Děti kreslí dopravní prostředky, následně je vystříhají a nalepí na společnou silnici a okolní prostředí.
2) Řízení různých dopravních prostředků (obrázků) do skupin – vodní, letecká, pozemní, kolejová, hromadná, silniční, osobní, motorová, nemotorová, jednostopá, ad.

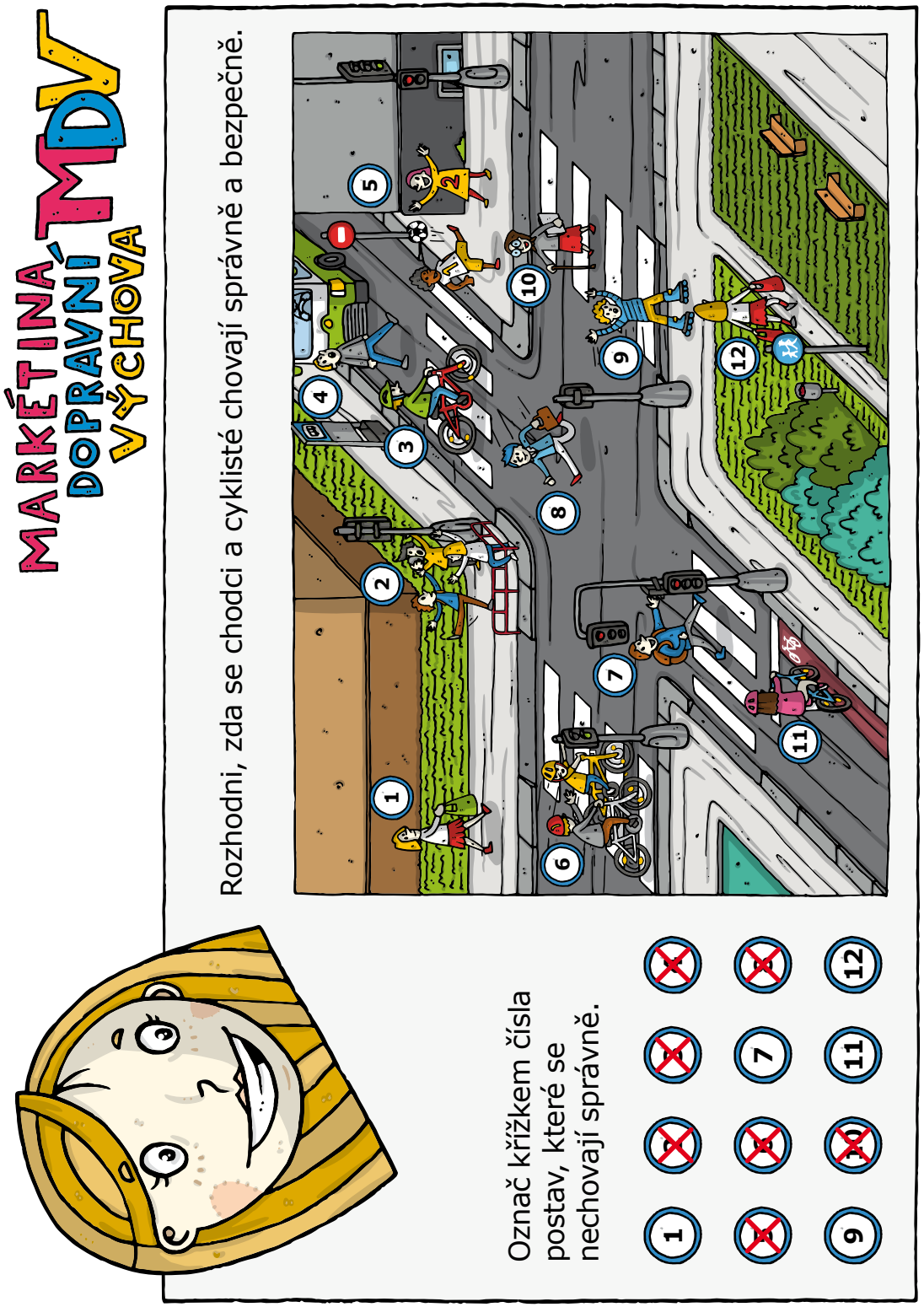

NA KŘIŽOVATCE

Cíl

Cílem je opakovat druhy účastníků silničního provozu a s nimi spojené základy bezpečného a správného chování v silničním provozu.

Legislativa a doporučení

Základní dělení účastníků silničního provozu je na chodce a řidiče nemotorových vozidel (např. cyklista) a řidiče motorových vozidel. Každý má svá pravidla, jak se chovat v silničním provozu.

Na křižovatce se dopouští chyb:
2 Zábradlí a jiné bezpečnostní prvky neslouží k přelézání či hře.
3 Cyklista musí přes přechod pro chodce kolo vést.
4 Je-li přechod do 50 m, musím ho použít. Současně přecházím nejlépe po opuštění prostředku ze zastávky.
5 Chodník ani silnice není vhodné místo ke hře.
6 Cyklisté smí jet pouze za sebou.
8 Nepřechází se křižovatkou.
10 Přechod pro chodce používáme na signál „Volno“, který se označuje zeleným panáčkem.

Upozornění:
1 Nepsaným pravidlem je chůze po chodníku vpravo, případně dál od vozovky.
7 Po přechodu pro chodce se chodí po pravé straně.
9 Bruslař je chodec, smí na chodník, ale nesmí ohrozit jiné chodce.
11 Pokud je k dispozici stezka pro cyklisty nebo jízdní pruh pro cyklisty, musí se použít.
12 Pokud je k dispozici stezka pro chodce, musí se využít.

Náměty na další aktivity

1) Pozorování ze zahrady, z okna, při procházce (z bezpečného místa) ostatních účastníků silničního provozu. Děti říkají, kteří se chovají správně, kteří nebezpečně. Případně mohou mít hlasovátka (zelený a červený papír), kterými se hlásí, když někoho vidí ne/správně).

2) Tvorba vlastní křižovatky. Na předem daný podklad děti skládají různé účastníky tak, aby se všichni chovali správně.

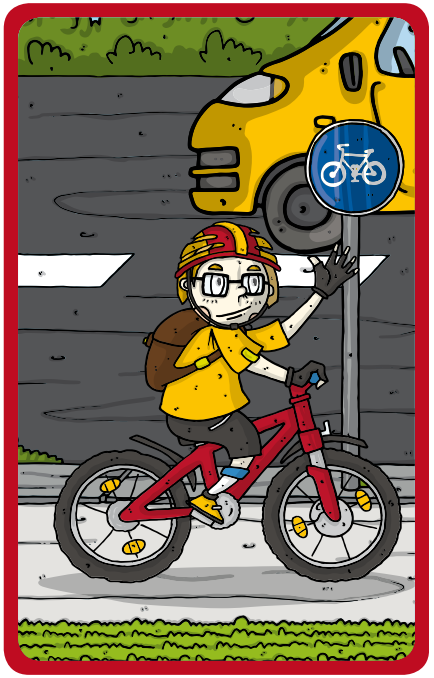

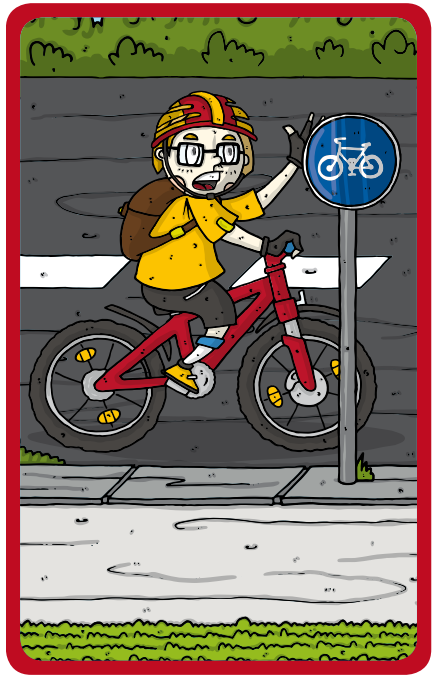

Stezka pro cyklisty

Je-li k dispozici stezka pro cyklisty, je povinen cyklista tuto komunikaci využít. Po stezce se cyklista pohybuje po pravé straně. Na stezce pro cyklisty musí mít jezdec do 18 let nasazenou a řádně připevněnou přilbu. Na stezce pro chodce se mohou pohybovat také jezdci na in-line bruslích či na skateboardu. Pozor, cyklista se musí držet oběma rukama řídítek.

Cyklista se nesmí pohybovat po silnici, je-li k dispozici stezka pro cyklisty. Cyklista se musí při jízdě na kole oběma rukama držet řídítek za jízdy.

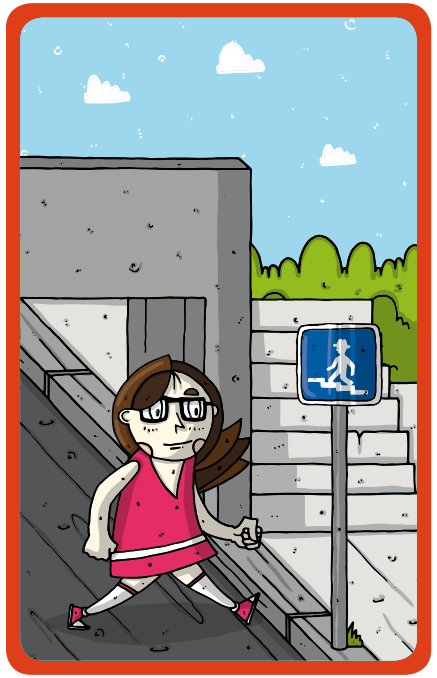

Podchod nebo nadchod

Je-li k dispozici přechod pro chodce, podchod nebo nadchod, musí ho chodec využít pro překonání komunikace.

Chodec nesmí přecházet pozemní komunikaci v místech, kde je blíže než 50 m k dispozici přechod pro chodce, podchod či nadchod.

Bezpečné místo pro hru

Bezpečnými místy pro hru jsou místa mimo provoz. Míčové a podobné hry patří na hřiště. Jízda na kole, koloběžce, bruslích, apod na stezku pro cyklisty nebo do skateparku.

Na chodníku je zakázáno si hrát, ohrožovalo by to ostatní chodce. Fotbalisté nejsou účastníci silničního provozu, protože patří na hřiště. Jízda na koloběžce je bezpečná na stezce pro cyklisty, ve skateparku či v obytné zóně. Cyklisté by se však neměli pohybovat uprostřed silnice, ale při pravém okraji vozovky.

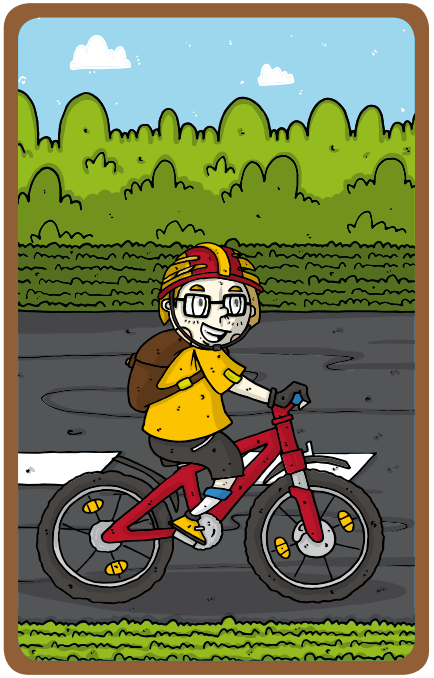

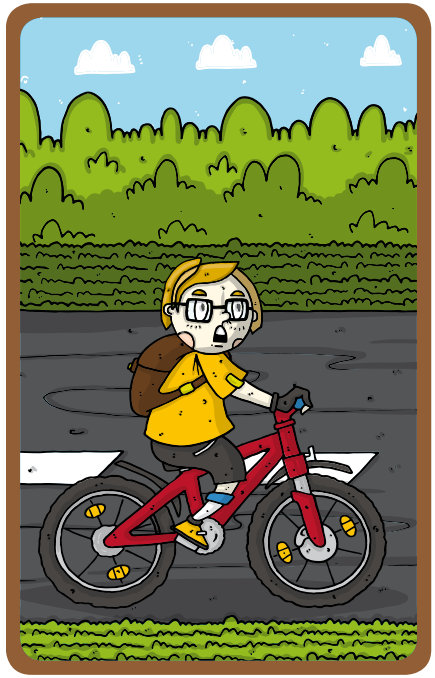

Cyklistická přilba

Cyklista musí mít při jízdě nasazenou a řádně připevněnou ochrannou přilbu do 18 let. I v pozdějším věku je doporučená. Cyklistou se rozumí jezdec na jízdním kole, tříkolce i koloběžce.

Při jízdě na kole, tříkolce či koloběžce musí mladší 18 let používat cyklistickou přilbu.

Přecházení přechodu pro chodce

Osoba vedoucí psa je chodec. Pokud je k dispozici přechod pro chodce, musí jej využít. Psa by si měl chodec držet pevně na vodítku, aby nikoho neohrozil. Před přecházením se rozhlížíme vlevo-vpravo-vlevo. Navazujeme s řidičem oční kontakt.

Chodec nemá na přechodu pro chodce absolutní přednost. Přechod pro chodce se přechází po pravé straně svižnou přímou chůzí. Na přechodu pro chodce neděláme nic, co by ohrožovalo nás či ostatní.

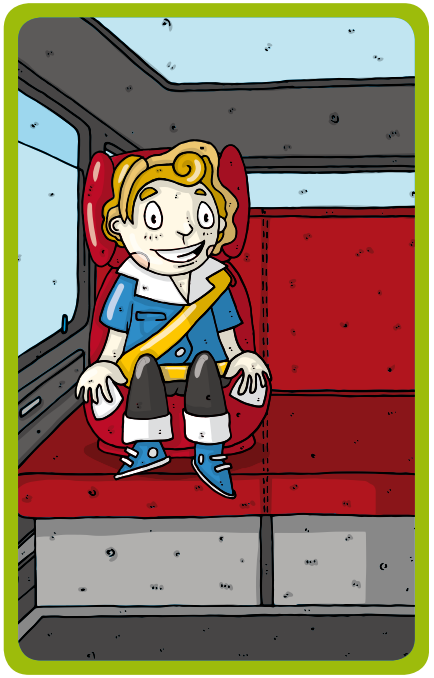

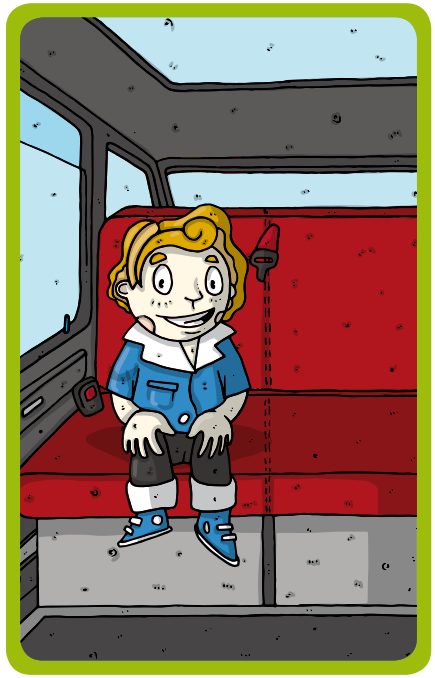

Dětská autosedačka

Při jízdě v autě vždy děti do 150 cm a váhy 36 kg používají dětskou autosedačku a jsou připoutané. I dospělé osoby musí být ve vozidle vždy připoutány. Vždy i na krátkou vzdálenost. Pozor, jsou i jisté výjimky, například ze zdravotních důvodů či ve výkonu některých povolání. Pás vede přes pevné body (klíční kost, hrudní kost, boky), je dotažený, nepřekroucený. Hlavová opěrka je minimálně s úrovní temene.

Dítě nesmí být do 150 cm a 36 kg přepravováno bez dětské autosedačky. Při jízdě musí být vždy připoutané. Za děti je zodpovědný řidič.

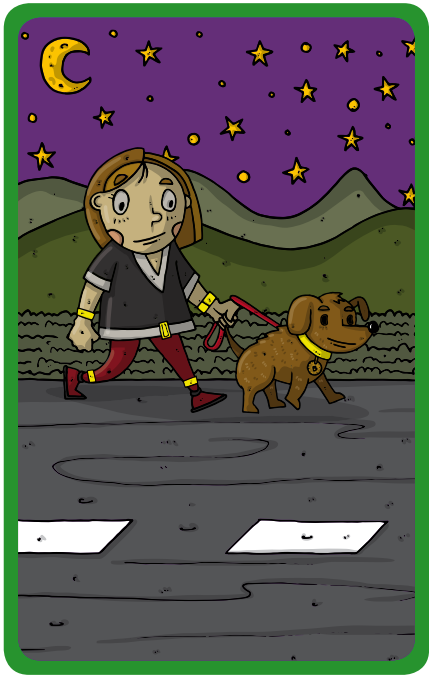

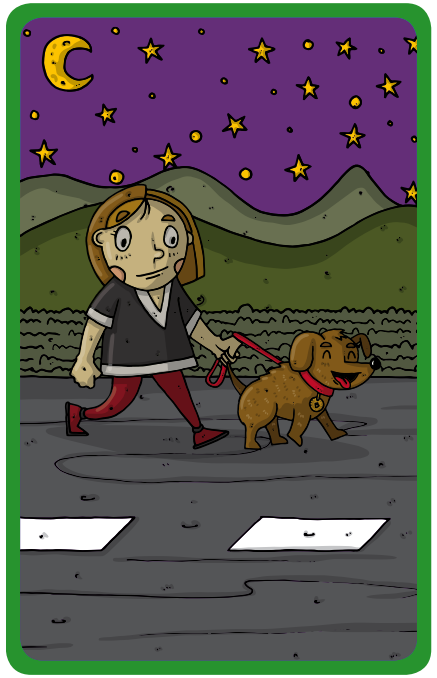

Viditelnost chodců

Za snížené viditelnosti je povinností nebo doporučením nosit reflexní nebo odrazový materiál. Reflexní pásky je nejlepší umístit na pohybující se části těla – končetiny, a to v oblasti kotníků a zápěstí. Nejlépe směrem do vozovky. Je vhodné označit i psa, kočárek, apod.

Mimo obec je za snížené viditelnosti v místech bez veřejného osvětlení povinné nosit reflexní doplňky. Doporučené je nosit doplňky i v obci.

Smysly v dopravě

V silničním provozu je důležité pro zvýšení bezpečnosti zapojit více smyslů. Nejen tedy sledovat provoz a dění kolem, ale také ho poslouchat. Leckdy jsou zvuky právě tím, co může chodce upozornit na jistá nebezpečí.

Používání sluchátek není zakázáno, ovšem je doporučeno jejich nepoužívání. Nejen chodec, ale i cyklista či řidič potřebuje sluch jako jeden ze zdrojů, které upozorní na hrozící nebezpečí, díky kterému můžeme předvídat jisté situace.

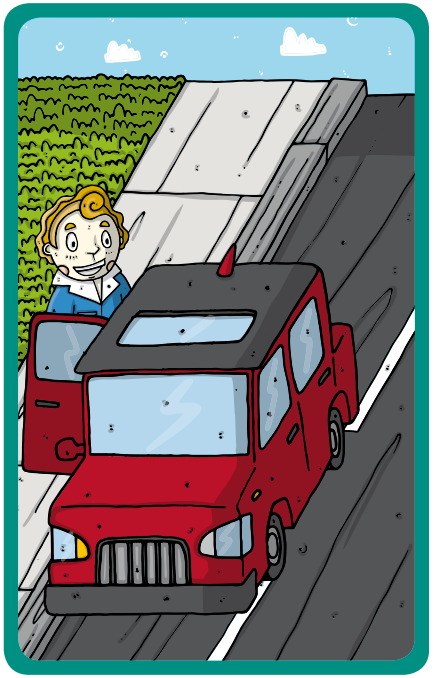

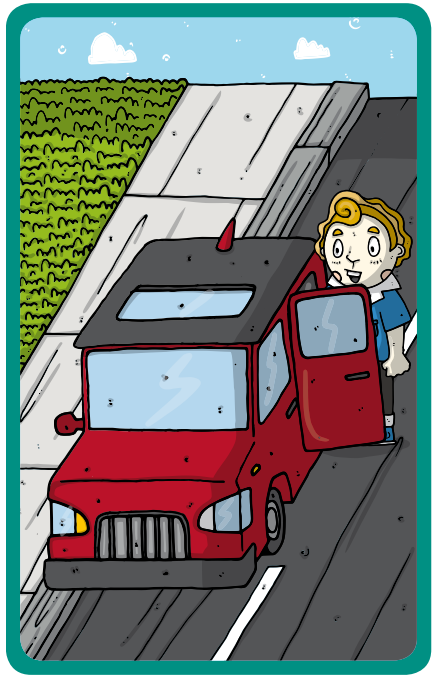

Nástup a výstup z vozidla

Především dětem je doporučován nástup a výstup z vozidla směrem k chodníku, tedy dveřmi za spolujezdcem.

Nástup a výstup z vozidla není zakázán ze silnice, je však více nebezpečný, proto je dětem doporučováno nastupovat či vystupovat směrem na chodník.

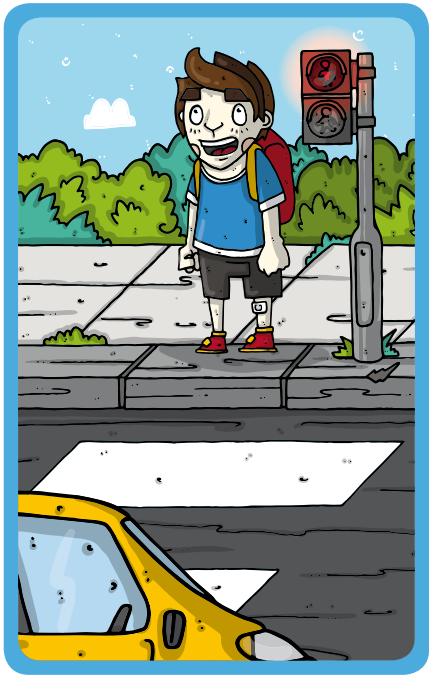

Světelné signály na semaforu

Světelná signalizace pro chodce na přechodu má dva signály. „Volno“ a „Stůj“. Svítí-li červená, tedy pokyn „Stůj“ nesmí chodec vstoupit do vozovky. Zelený signál „Volno“ však neznamená absolutní přednost pro chodce. I tak se musíme rozhlédnout, mohou jet vozidla s právem přednosti v jízdě, či tramvaj.

Chodec nesmí vstoupit do vozovky, svítí-li červená „Stůj“ na světelné signalizaci pro chodce. Pokud chodec započne přecházení na zelenou a náhle se rozsvítí červená, chodec musí dokončit přecházení. Nikdy se nevrací.

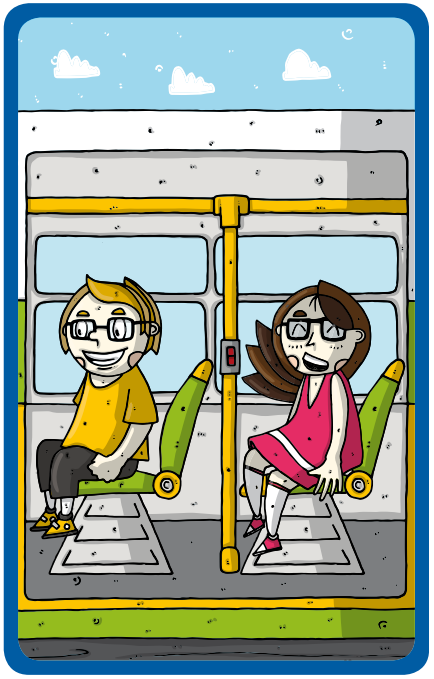

Chování v dopravních prostředcích

V prostředních hromadné dopravy se musíme řídit přepravním řádem společnosti. Chování je však stejné, jsme povinni za jízdy sedět nebo se držet pevně částí vozidla k tomu určených (tyče, madlo, apod.). Podle předpisů dané společnosti jsme povinni mít platný cestovní doklad (jízdenka, místenka, SMS jízdenka, ad.).

Při cestování v hromadných dopravních prostředcích se chováme ohleduplně k ostatním cestujícím. Nesmíme se za jízdy nedržet, ničit sedadla nebo jinou výbavu dopravního prostředku.

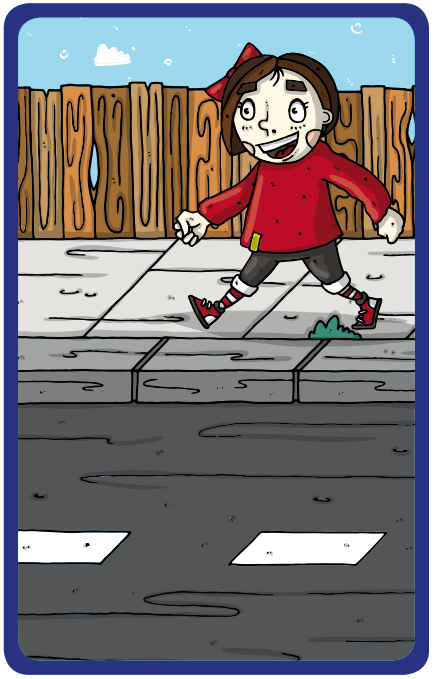

Používání mobilního telefonu v provozu

V silničním provozu je důležité pro zvýšení bezpečnosti zapojit více smyslů. Především sledování je důležité pro předvídání dění v provozu, proto nekoukáme do telefonu, knihy, apod.

V provozu je nebezpečné sledovat telefon, číst knihu nebo dělat něco jiného, co odebírá zrak z dění kolem nás. Především při pohybu po silnici.

Přecházení na zastávce

Po vystoupení z prostředků hromadné dopravy se přes komunikaci přechází po opuštění vozidla ze zastávky.

Nepřecházíme komunikaci, stojí-li prostředek hromadné dopravy v zastávce. Pro řidiče v protijedoucím pruhu bychom nemuseli být viditelní.

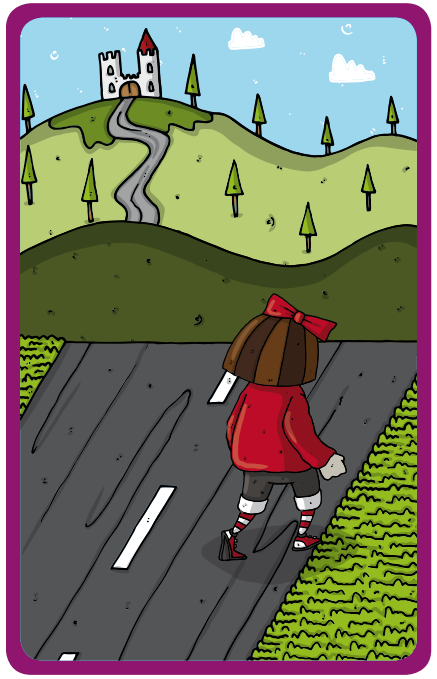

Chůze po silnici

Chodec, musí-li jít po silnici, se pohybuje po levé straně. To proto, aby viděl protijedoucí vozidla. Pohybuje se co nejvíce při levé krajnici. Při levé krajnici se musí pohybovat organizovaná skupina (skupina dětí nepodléhající povinné školní docházce – děti MŠ).

Chodec se nepohybuje po silnici vpravo. Osoba vedoucí jízdní kolo, jakožto chodec, má výjimku a smí se pohybovat při pravé krajnici. Při pravé krajnici se musí pohybovat organizovaný útvar (např. skupina školních dětí).

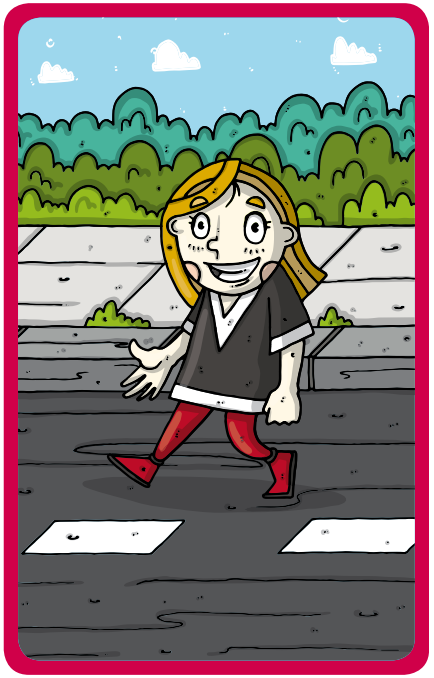

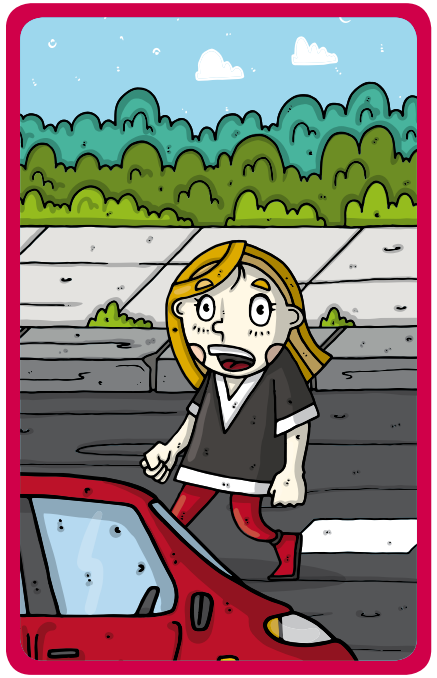

Přecházení vozovky

Pokud není k dispozici přechod pro chodce, volíme vhodné místo pro přecházení tak, aby byl úsek přehledný. Přecházet můžeme tehdy, pokud nejedou vozidla.

Chodec nesmí přecházet v nepřehledných úsecích vozovku. Nesmí přeházet ani tehdy, jedou-li po silnici vozidla.

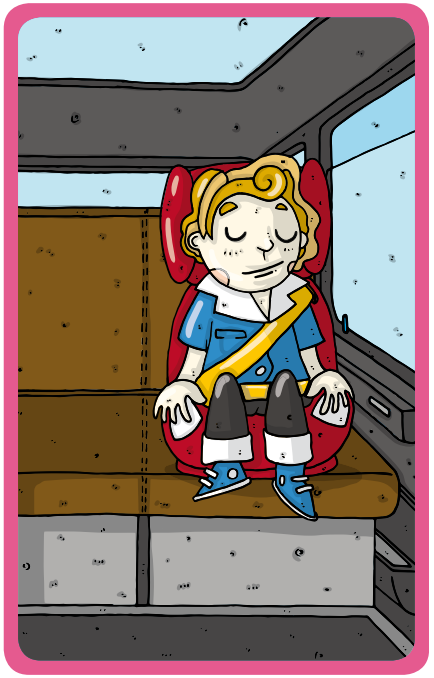

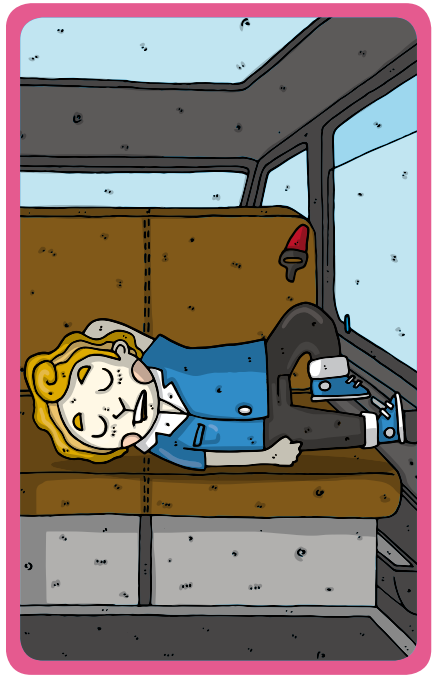

Spánek při cestování

Při cestování musíme být vždy připoutaní, děti musí používat do 150 cm a 36 kg dětskou autosedačku. Výjimka není udělena ani v případě dlouhého cestování, kdy chce dítě spát.

Při dlouhém cestování ve vozidle se musí cestující také poutat. Nesmí jezdit bez použití bezpečnostního pásu. Pokud chce cestující spát, určitě ne vleže.

ŘÍKANKY A BÁSNIČKY

Všechny děti znají přece
dokonale obě ruce.
Znají dobře pravou, levou,
pokyvují přitom hlavou.
Pravá plácá do kolínka,
levá mává na tatínka.
Levá pevně na tělo,
pravá ťuká na čelo.

Pan Semafor u kraje,
rozhlíží se do kraje,
I když prší, i když lije,
rozhlíží se, co se děje.
Dává pozor veliký,
má dva barevné knoflíky.
Sotva blikne červená,
roztahuje ramena.
Říká: „Pozor! Musíš stát!
Do silnice nevbíhat".

Když na výlet jedeme,
připoutat se musíme.
Přes kost, hrudník, boky,
pás je utáhnutý.

Kdo si hraje na silnici,
může skončit v nemocnici.
Pojďme radši na hřiště,
louku nebo kluziště.

Chodci, pozor, červená!
Není pro vás určená!
Až zelená se rozsvítí,
můžeme rychle přejíti.

Tam, kde dobrý rozhled schází,
tam se nikdy nepřechází.
Dřív, než se kdo naděje,
nehoda je na světě.

Na kole jen s přilbou jedu,
to je přeci bez dohadů.
Mami, tati, nos ji taky,
ať nehledám vás mezi mraky.

Je-li řidič nešika,
tak tě blátem postříká.
Je-li řidič nešika,
boule bude veliká.

Pan Semafor u obchodu
rozhlíží se po přechodu.
Chodce na něm hlídá,
barvy přitom střídá.
Když panáček Semaforu
rozsvítí se zeleně,
je to pro nás jasná zpráva:
přejít rychle můžeme.
Když však blikne červená,
víme, co to znamená:
Říká: „Pozor, musíš stát,
do silnice nevbíhat!"

Co máš dělat na červenou,
když se kolem auta ženou?
Na chodníku klidně stát,
do silnice nevbíhat.
A když svítí zelená?
Co to vlastně znamená?
Malí i ti velicí
mohou přejít silnici.

Po silnici musím jezdit,
na přechodu kolo vodit.
Jezdím podle pravidel,
deset let jsem včera měl.

Koulela se ze dvora,
takhle velká brambora.
Neviděla, neslyšela,
že na ni padá závora.
„Kam koukáš ty závoro?"
„Na Tebe ty bramboro!"
„Kdyby tudy projel vlak,
byl by z tebe bramborák!"

Tam, kde chodník nemáme,
nalevo se vydáme.
Kdo jde jinak, překáží,
do druhých pak naráží.

To ví přece každé mrně,
přes ulici opatrně.
Kdo přechází po přechodu,
neutrpí žádnou škodu.
Tam, kde dobrý rozhled schází,
tam se nikdy nepřechází.

Dnešní naše poznání,
kde jsou místa na hraní.
Rozhodně ne na ulici,
tam jsou jenom uličníci.
My na hřiště půjdeme,
v bezpečí tam budeme.

Cyklista se rychle blíží,
cestu zvládá bez obtíží.
S přilbou jede vesele,
nechce bouli na čele.

Nechovej se bezhlavě,
vždy měj přilbu na hlavě.
Zachrání tě přilbice,
ne ta krásná čepice.

Na kole jen s přilbou jedu.
To je přece normální
Mami, tati, nos ji taky,
tebe taky ochrání.

Přes kost vedle ramene
pás si přesně vedeme.
Přes hrudník a bok,
to je správný krok.

Nosit přilbu je dnes sranda,
tak se pozná správná banda.
S helmou jedou cyklisté,
to já poznám zajisté.

Do sedačky! Mami, dík!
Teď jsem jako závodník.
Zapnout pásy, cvak.
Poletím jak drak.

Když do auta sedám
pásy rychle hledám.
Táhnu přes svou klíční kost,
hrudník, boky – a už dost.
Zacvaknu se nakonec,
a je ze mne Pásovec.

PŘEDSTAVENÍ POSTAV PROJEKTU

Markéta

Markéta je hlavní postavou party kamarádů ze Střeštěnova. Bydlí s rodiči v domečku se zahradou společně s svou mladší sestrou Zuzkou. S většinou postav se zná od mala. S Honzou, Láďou i Tomášem chodila do školky. Poté společně navštěvovali i základní školu. To k nim do party přibyla ještě Radka. Alespoň Markéta nebyla jediná dívka v partě.

Markéta je přátelská, se všemi velmi dobře vychází. Ráda poznává nové věci kolem a dělá si z lidí nové přátele. Spoustu přátel pozná díky volnému času, který tráví většinou nějakým sportem. Ráda jezdí na kole, kolečkových bruslích nebo na koloběžce. Když nejezdí pomocí sportovního vybavení, tak ráda vyrazí někam pěšky. Výlety za poznáním. To je něco pro ni.

Honza

Honza pochází ze Střešněnova, stejně jako Markéta a zbylé postavy. Honzovi rodiče studovali dříve s rodiči Markéty. Proto se znají už od útlého dětství. Z party kamarádů je Honza nejstarší. Honza je jedináček, ale žádný rozmazlený. Rodiče ho vedli velmi ke sportu. Proto je Honza velmi nadšeným cyklistou. Když může, jezdí na kole za každého počasí. Když je sníh, mění kolo za lyže. Díky cyklistice má za sebou i nějaké úspěchy v závodech.

Honza je velmi chytrý, proto základní školu v 5. třídě opouští a studuje dál na víceletém gymnáziu. Rád si dělá věci po svém a bývá nerad někým opravován. Pokud ale pochopí, že nemá pravdu, rád svou chybu uzná.

Láďa

Láďa je upovídaný komik z party. Jelikož jeho rodiče jsou náruživí cestovatelé, jezdí Láďa na víkendy často s nimi pryč. Buď jezdí na chatu, kterou mají asi dvě hodiny od Střeštěnova autem, nebo jezdí někam poznávat nová místa. Láďa tedy jezdí velmi často autem. Ve škole sedí s Honzou a společně s ním také odchází na víceleté gymnázium. Nejoblíbenějším předmětem je matematika. Čísla, ta jsou jeho. Možná to bude těmi najetými kilometry v autě.

Radka

Radka se narodila na vesnici a s rodiči se přistěhovala do Střeštěnova před začátkem povinné školní docházky. Byla zvyklá na klidné malebné prostředí bez dopravního ruchu. Nyní se snaží si zvykat na městskou dopravní džungli. Pozná se s partou v první třídě. Padnou si do oka a díky nim si na město zvyká rychleji. Radka velmi ráda čte a zajímá se o umění a historii. Tak jako většina dětí ze Střeštěnova i Radka jezdí ráda na kole a na kolečkových bruslích. Přes zimu jezdí s rodiči na hory, kde jezdí na snowboardu.

Tomáš

Tomáš je lump Střeštěnova. Přes léto je nejčastěji vidět, jak jezdí na koloběžce nebo na kolečkových bruslích. Jedno či druhé, zkouší stále nějaké triky. Proto má každou chvíli nějakou modřinu. A to i přes zimu, kdy jezdí a dělá frajeřinky na sjezdovce. Je to takový neposeda. Ve škole proto sedí s Markétou, která ho trochu klidní. Skvěle se tak doplňují. On jí pomáhá například s technikou jízdy, ona jemu s věcmi ve škole. Tomáš má také mladšího brášku. Ale ten je velmi malý, tak ho ven nebere, tak jako Markéta občas vezme svou sestru.

Nehoďáček

Superhrdina a dobrá duše Střeštěnova a blízkého okolí. Jeho posláním je hlídat děti i dospělé, kteří se účastní silničního provozu. Pokouší se zamezit dopravním nehodám případně snížit následky dopravních nehod. Ať se snaží, jak se snaží, kolikrát i nespí, tak bohužel občas nemůže být na dvou místech najednou a nějaká ta dopravní nehoda se stane.

Roman

Roman je ze Střeštěnova nejstarším z kamarádů. Roman zůstal ve Střeštěnově sám se svými rodiči, kteří jsou již v důchodu. Velmi rád plave. Jelikož je bazén až v nejbližším větším městě, jezdí Roman do bazénu autem. Parta kamarádů ho tak nejčastěji potkává. Sedí za volantem, zkouší nová auta. Roman je opatrný a jezdí bezpečně. Někdy se ale stane, že má půjčené auto, které se snaží poznat, a to poté nejezdí podle předpisů. Parta kamarádů se však díky němu seznámí jak s řidičem slušným, tak s řidičem „rebelem".

Mazda

Největší rošťák z města. Je o pár let starší než parta kamarádů. Už od 15 let jezdí na motorce. Na ní se často prohání městem sem a tam. Rozhodně nedodržuje předepsanou rychlost. Navíc u toho zkouší také spoustu triků, například jezdit po zadním kole. Nikdo z města už mu ale vlastním jménem ani neřekne.

Bára

Bára přišla mezi partu kamarádů později. Její rodiče dříve ve Střeštěnově bydleli, nicméně museli na čas odjet za prací do zahraničí. Nyní, když jsou zpět, Bára se kamarádům připomíná a začíná s nimi opět kamarádit. Je zapálená pro každé nové dobrodružství. Ráda jezdí na kole. V partě kamarádů vyniká v poskytování první pomoci a v cizích jazycích.

Vypracoval:
• Mgr. Markéta Novotná, Bezpečně na silnicích o.p.s.

Ilustroval:
BcA. Ondřej Mašek

Odborná spolupráce:
• Samostatné oddělení Ministerstva dopravy – BESIP
• Mgr. Radka Osterová

TÝM SILNIČNÍ BEZPEČNOSTI
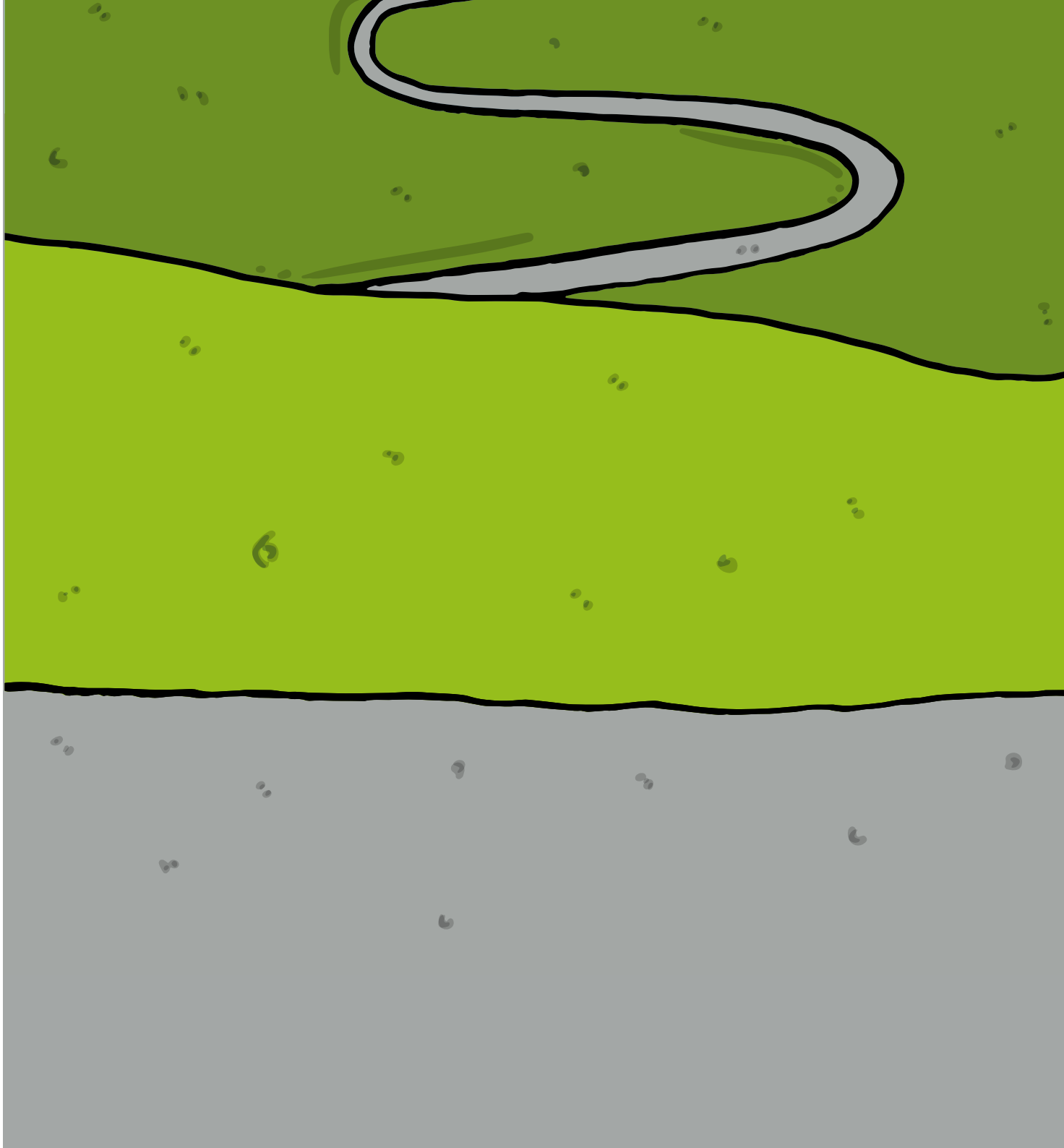
© 2020 Tým silniční bezpečnosti